

HRVATSKI SABOR

2553

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA

Proglašavam Zakon o zaštiti zraka, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 13. prosinca 2019.

Klasa: 011-01/19-01/220

Urbroj: 71-06-01/1-19-2

Zagreb, 17. prosinca 2019.

Predsjednica

Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI ZRAKA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuju nadležnost i odgovornost za zaštitu zraka, planski dokumenti, praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka, mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka, izvještavanje o kvaliteti zraka i razmjeni podataka, djelatnost praćenja kvalitete zraka i emisija u zrak, informacijski sustav zaštite zraka, financiranje zaštite zraka, upravni i inspeksijski nadzor.

Članak 2.

(1) Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistijem zraku za Europu (SL L 152, 11. 6. 2008.)
- Direktiva 2004/107/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. koja se odnosi na arsen, kadmij, živu, nikel i policikličke aromatske ugljikovodike u zraku (SL L 23, 26. 1. 2005.)
- Direktiva Komisije (EU) 2015/1480 od 28. kolovoza 2015. o izmjeni određenih priloga direktivama 2004/107/EZ i 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za referentne metode, validaciju podataka i lokaciju točaka uzorkovanja za ocjenjivanje kvalitete zraka (SL L 226, 29. 8. 2015.)
- Direktiva Vijeća 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o nacionalnim vršnim emisijama za određene onečišćujuće tvari (SL L 309, 27. 11. 2001.)
- Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ (SL L 344, 17. 12. 2016.)

- Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kvaliteti benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 93/12/EEZ (SL L 350, 28. 12. 1998.)
  - Direktiva 2003/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 2003. o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kvaliteti benzina i dizelskog goriva (SL L 76, 22. 3. 2003.)
  - Direktiva 2009/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o izmjeni Direktive 98/70/EZ u pogledu specifikacije benzina, dizelskog goriva i plinskog ulja i uvođenju mehanizma praćenja i smanjivanja emisija stakleničkih plinova, o izmjeni Direktive Vijeća 1999/32/EZ u pogledu specifikacije goriva koje se koristi na plovilima na unutarnjim plovnim putovima i stavljanju izvan snage Direktive 93/12/EEZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 140, 5. 6. 2009.)
  - Direktiva (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kvaliteti benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (Tekst značajan za EGP) (SL L 239, 15. 9. 2015.)
  - Direktiva (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (kodificirani tekst) (SL L 132, 21. 5. 2016.)
  - Direktiva 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva nastalih upotrebom organskih otapala u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila, te o izmjeni Direktive 1999/13/EZ (SL L 143, 30. 4. 2004.)
  - Direktiva 2008/112/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o izmjeni direktiva Vijeća 76/768/EEZ, 88/378/EEZ, 1999/13/EZ i direktiva 2000/53/EZ, 2002/96/EZ i 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća radi njihove prilagodbe Uredbi (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa (Tekst značajan za EGP) (SL L 345, 23. 12. 2008.)
  - Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17. 12. 2010.)
  - Direktiva Komisije 2010/79/EU od 19. studenoga 2010. o prilagodbi tehničkom napretku Priloga III. Direktivi 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva (SL L 304, 20. 11. 2010.)
  - Direktiva (EU) 2015/2193 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o ograničenju emisija određenih onečišćujućih tvari u zrak iz srednjih uređaja za loženje (SL L 313, 28. 11. 2015.)
  - Direktiva Vijeća 87/217/EEZ od 19. ožujka 1987. o sprječavanju i smanjenju onečišćenja okoliša azbestom (SL L 85, 28. 3. 1987.).
- (2) Ovim se Zakonom osigurava provedba sljedećih akata Europske unije:
- Odluke Komisije 2002/159/EZ od 18. veljače 2002. o zajedničkom obrascu za podnošenje sažetih prikaza podataka o kakvoći nacionalnoga goriva (SL L 53, 23. 2. 2002.)
  - Odluke Komisije 2004/279/EZ od 19. ožujka 2004. o smjernicama za provedbu Direktive 2002/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ozonu u zraku (SL L 87/50, 25. 3. 2004.) (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije 2004/279/EZ)
  - Provedbene odluke Komisije 2011/850/EU od 12. prosinca 2011. o utvrđivanju pravila za direktive 2004/107/EZ i 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu uzajamne razmjene informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 9068) (SL L 335, 17. 12. 2011.); (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije 2011/850/EU) i
  - Provedbene odluke Komisije (EU) 2015/253 od 16. veljače 2015. o utvrđivanju pravila uzorkovanja i izvješćivanja u skladu s Direktivom Vijeća 1999/32/EZ za sadržaj sumpora u brodskim gorivima (SL L 41, 17. 2. 2015.) i
  - Provedbene odluke Komisije 2019/1713 od 9. 10. 2019. o utvrđivanju oblika informacija koje države članice trebaju staviti na raspolaganje za potrebe izvješćivanja o provedbi Direktive (EU) 2015/2193 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 260, 11. 10. 2019.).

Nadležno tijelo za provedbu akata iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona je tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 4.

(1) Zaštita i poboljšanje kvalitete zraka, u svrhu održivog razvoja, temelji se na načelima zaštite okoliša određenim sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša i zahtjevima međunarodnog prava i pravne stečevine Europske unije.

(2) U zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka primjenjuju se i odredbe zakona kojim se uređuje zaštita okoliša i drugih propisa, osim ako je ovim Zakonom propisano drukčije.

(3) Zaštita zraka od onečišćivanja uzrokovanih radioaktivnim tvarima, tehnološkim nesrećama i elementarnim nepogodama uređuje se posebnim zakonima.

(4) Na zaštitu zraka od onečišćenja s pomorskih objekata primjenjuju se zakoni i propisi iz područja pomorstva.

(5) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na zaštitu zraka od onečišćenja s pomorskih objekata samo kada je tako izrijekom propisano ovim Zakonom.

Članak 5.

Mjere koje se poduzimaju radi zaštite i poboljšanja kvalitete zraka ne smiju ugroziti ostale sastavnice okoliša, kvalitetu življenja sadašnjih i budućih naraštaja te ne smiju biti u suprotnosti s propisima u područjima zaštite na radu i zaštite zdravlja ljudi.

Članak 6.

Mjere zaštite i poboljšanja kvalitete zraka određuju se radi:

- izbjegavanja, sprječavanja ili smanjenja štetnih posljedica na ljudsko zdravlje, kvalitetu življenja i okoliš u cjelini
- sprječavanja i smanjivanja onečišćivanja koja utječu na kvalitetu zraka
- očuvanja kvalitete zraka ako je zrak čist ili neznatno onečišćen te poboljšavanja kvalitete zraka u slučajevima onečišćenosti
- korištenja učinkovitijih tehnologija s obzirom na potrošnju energije te poticanja uporabe obnovljivih izvora energije u svrhu smanjenja doprinosa onečišćenju zraka
- uspostave, održavanja i unapređivanja cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom zraka na teritoriju Republike Hrvatske
- procjene kvalitete zraka i pribavljanja odgovarajućih podataka o kvaliteti zraka na temelju standardiziranih metoda i mjerila koje se primjenjuju na području Europske unije
- osiguravanja dostupnosti javnosti informacija o kvaliteti zraka i
- izvršenja obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima kojih je Republika Hrvatska stranka te sudjelovanja u međunarodnoj suradnji u području zaštite zraka.

Članak 7.

(1) Učinkovitost zaštite i poboljšanja kvalitete zraka osiguravaju Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) te predstavnička i izvršna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave unutar svoje i ovim Zakonom određene nadležnosti.

(2) Upravne i stručne poslove zaštite i poboljšanja kvalitete zraka te provedbu mjera zaštite i poboljšanja kvalitete zraka provode i osiguravaju tijela državne uprave, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležna za obavljanje poslova zaštite okoliša te druge pravne osobe koje imaju javne ovlasti.

(3) Procjenu kvalitete zraka, modeliranje za potrebe procjene iz članaka 24. do 28. ovoga Zakona i za potrebe izvješćivanja iz članka 59. ovoga Zakona te modeliranje za potrebe stručnih analiza podataka o emisijama onečišćujućih tvari i određivanje doprinosa pojedinog izvora emisija razinama onečišćujućih tvari u zraku za potrebe akcijskih planova iz članka 54. ovoga Zakona osigurava Ministarstvo, a provodi Državni hidrometeorološki zavod.

(4) Praćenje kvalitete zraka, praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija iz nepokretnih izvora obavljaju pravne osobe – ispitni laboratoriji.

(5) Praćenje kvalitete proizvoda obavljaju pravne osobe – ispitni laboratoriji i/ili neovisna inspekcijska tijela.

(6) Poslove izrade nacionalnih inventara, godišnjih inventara emisija, projekcija emisija, prostorno raščlanjenih inventara, inventara velikih točkastih izvora, prilagođenih inventara emisija, po potrebi i informativnih izvješća o inventaru emisija osigurava Ministarstvo, a provode ovlaštenici sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

(7) Dostave podataka iz stavka 6. ovoga članka u skladu s međunarodnim obvezama obavlja Ministarstvo.

(8) Za poslove iz stavka 6. ovoga članka tijela državne uprave i pravne osobe s javnim ovlastima, sukladno Uredbi iz članka 40. ovoga Zakona, osiguravaju podatke o djelatnostima i emisijama po sektorima.

(9) Prihvatanje izvješća o ispitivanju opreme prema zahtjevima učinkovitosti referentnih metoda izdana u drugim državama članicama pod uvjetom da su ispitivanja izvršili ispitni laboratoriji akreditirani u skladu s mjerodavnom usklađenom normom za ispitne i umjerne laboratorije obavlja Državni zavod za mjeriteljstvo te popis prihvaćenih izvješća objavljuje na vlastitim mrežnim stranicama.

(10) Izvješća iz stavka 9. ovoga članka sadrže dokaze da oprema ispunjava sve zahtjeve u pogledu učinkovitosti, uključujući i slučajeve ako su neki uvjeti okoliša i lokacija specifični za određenu državu članicu i izvan okvira uvjeta za koje je oprema već ispitana i homologirana u drugoj državi članici.

(11) Poslove osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka provode pravne osobe – referentni laboratoriji.

(12) Ministarstvo surađuje s nadležnim tijelima država članica Europske unije i Europskom komisijom.

(13) Informacijski sustav zaštite zraka vodi Ministarstvo.

(14) Kada je to relevantno, nadležna tijela iz ovoga članka moraju biti usklađena sa zahtjevima za osiguranje kvalitete za procjenu kvalitete zraka i validaciju podataka.

(15) Građani, kao pojedinci i/ili organizirani radi zaštite zraka u strukovne udruge i udruge pridonose ostvarivanju ciljeva zaštite i poboljšanja kvalitete zraka te provedbi učinkovite zaštite i poboljšanja kvalitete zraka.

Članak 8.

(1) Za potrebe izrade prijedloga planova, programa, izvješća i nacрта prijedloga provedbenih propisa koje prema ovom Zakonu donosi Vlada i izrade provedbenih propisa koje prema ovom Zakonu donosi ministar nadležan za poslove zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: ministar) osniva se odlukom stručno povjerenstvo.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar.

Članak 9.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *aglomeracija (naseljeno područje)* je područje s više od 250 000 stanovnika ili područje s manje od 250 000 stanovnika na kojem je gustoća stanovništva veća od prosječne u Republici Hrvatskoj ili je kvaliteta zraka znatno narušena te je nužna ocjena i upravljanje kvalitetom zraka

2. *arsen, kadmij, nikal, olovo i benzo(a)piren* je ukupni udio tih elemenata odnosno spojeva, u frakciji lebdećih čestica PM₁₀

3. *ciljano smanjenje izloženosti na nacionalnoj razini* je postotak smanjenja pokazatelja prosječne izloženosti koji je određen radi smanjivanja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i koje se, kada je to moguće, mora postići u određenom razdoblju

4. *ciljna vrijednost* je razina onečišćenosti određena radi izbjegavanja, sprječavanja ili umanjivanja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini koju treba, ako je to moguće, dostići u zadanom razdoblju

5. *difuzni izvor* je izvor onečišćavanja zraka kod kojeg se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određena ispusta/dimnjaka (uređaji, površine i druga mjesta)

6. *distributer* je svaka pravna ili fizička osoba – obrtnik u opskrbnom lancu tekućih naftnih goriva i energije koja nije proizvođač ni uvoznik i koja stavlja proizvod na raspolaganje na tržištu

7. *dobavljač* je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja stavlja tekuće naftno gorivo i energiju na tržište i koja se, po posebnom zakonu kojim se uređuju trošarine, smatra trošarinskim obveznikom. Ako za gorivo ili energiju nije potrebno plaćati trošarine, dobavljač je pravna i fizička osoba – obrtnik koja je sukladno posebnom zakonu kojim se uređuju trošarine ishodila akt nadležnog tijela da može u okviru svoje djelatnosti nabavljati trošarinsku robu bez plaćanja trošarine. Za dobavljača se smatra i proizvođač koji sam eksploatira i proizvodi gorivo ili energiju na području Republike Hrvatske

8. *donji prag procjene* je razina onečišćenosti ispod koje se za procjenu kvalitete okolnog zraka može koristiti samo tehnika modeliranja ili tehnika objektivne procjene

9. *dugoročni cilj* je razina onečišćenosti koju treba postići u dužem razdoblju, osim kada to nije moguće postići razmjernim mjerama, radi osiguranja učinkovite zaštite ljudskog zdravlja i okoliša

10. *dušikovi oksidi* su zbroj volumnih udjela dušikovog monoksida i dušikovog dioksida, iskazanih kao koncentracija dušikovog dioksida (NO₂) u mikrogramima po kubnom metru µg/m³

11. *emisija* je ispuštanje/unošenje onečišćujućih tvari u zrak

12. *emisijska kvota onečišćujućih tvari* je ukupna dopuštena godišnja količina emisije (izražava se u jedinicama mase u određenom vremenu) iz jednog ili više izvora zajedno odnosno s određenog područja i/ili na teritoriju Republike Hrvatske

13. *emisijski podatak* je vrijednost svake izmjerene, izračunane ili procijenjene veličine koja se koristi za određivanje emisije

14. *fugitivne (difuzne, nepostojane) emisije* su emisije hlapljivih organskih spojeva u zrak, tlo i vodu iz otapala sadržanih u bilo kojem proizvodu ili nastaju pri proizvodnji koja uključuje otapala, a koje se ne oslobađaju u okoliš kroz ispušni, već kroz prozore, vrata, odzračne i slične otvore

15. *generator električne energije* je postrojenje koje na dan ili nakon 1. siječnja 2005. proizvodi električnu energiju za prodaju trećim stranama i u kojemu se osim »izgaranja goriva« ne odvija nijedna druga djelatnost navedena u Prilogu I. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 275, 25. 10. 2003.)

16. *gornji prag procjene* je razina onečišćenosti ispod koje se za procjenu kvalitete okolnog zraka može koristiti kombinacija mjerenja na stalnom mjestu i tehnika modeliranja i/ili indikativnih mjerenja

17. *gradske pozadinske lokacije* su mjesta u gradskim područjima gdje su razine izloženosti reprezentativne za opću gradsku populaciju

18. *granica tolerancije (GT)* je postotak granične vrijednosti za koji ona može biti prekoračena pod za to propisanim uvjetima

19. *granična vrijednost (GV)* je razina onečišćenosti koju treba postići u zadanom razdoblju ispod koje, na temelju znanstvenih spoznaja, ne postoji ili je najmanji mogući rizik od štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini i jednom kada je postignuta, ne smije se prekoračiti

20. *granična vrijednost emisije (GVE)* je najveća dopuštena emisija, izražena ili koncentracijom onečišćujućih tvari u ispušnim plinovima i/ili količinom ispuštanja/unošenja onečišćujućih tvari u određenom vremenu

21. *gustoća mjerenja/uzorkovanja* je broj mjernih/uzorkovanih rezultata pojedinog pokazatelja kvalitete zraka i/ili posrednog pokazatelja kvalitete zraka u jedinici vremena

22. *hlapljivi organski spojevi* su svi organski spojevi iz antropogenih i biogenih izvora, osim metana, koji na sunčevoj svjetlosti, reakcijom s dušikovim oksidima, mogu stvarati fotokemijske oksidante

23. *indikativna mjerenja* su mjerenja koja zadovoljavaju ciljeve kvalitete podataka koji su manje strogi od onih koji se zahtijevaju za mjerenja na stalnim mjernim mjestima

24. *isporučitelj* je tijelo odgovorno za prolaz goriva ili energije kroz točku kontrole kojoj podliježe trošarinska roba ili, ako se ne plaća trošarina, koje posjeduje dozvolu za obavljanje navedenih poslova sukladno posebnim propisima

25. *kontrola kvalitete* je sustav uobičajenih tehničkih aktivnosti za mjerenje i nadzor kvalitete proračuna emisija u zrak koje se provode tijekom njegove izrade

26. *kritična razina* je razina onečišćenosti, temeljena na znanstvenim spoznajama, iznad koje može doći do štetnih učinaka na receptore, kao što su biljke, drveće ili prirodni ekosustavi, a izuzimajući ljude

27. *kvaliteta zraka* je svojstvo zraka kojim se iskazuje značajnost u njemu postojećih razina onečišćenosti

28. *metoda mjerenja* je smislen niz postupaka, opisanih prema rodu, koji se upotrebljavaju za provođenje mjerenja

29. *mjerenje* je skup postupaka kojima se određuje vrijednost neke veličine

30. *mreža* je skup dvije ili više postaja za praćenje kvalitete zraka

31. *motorno vozilo* je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim vozila koja se kreću po tračnicama i pomoćnih pješačkih sredstava

32. *necestovni pokretni stroj* je svaki pokretni stroj, prenosiva oprema ili vozilo s karoserijom ili bez nje i kotačima ili bez njih koji nisu namijenjeni za cestovni prijevoz putnika ili robe i uključuju strojeve ugrađene na podvozje vozila namijenjenih za cestovni prijevoz putnika ili robe

33. *neovisno inspekcijsko tijelo (inspekcijsko tijelo vrste A)* je pravna osoba koja obavlja poslove utvrđivanja kvalitete proizvoda i akreditirana je prema hrvatskoj normi koja utvrđuje opće zahtjeve za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju

34. *ocjenjivanje (procjena)* je svaki postupak koji se koristi za mjerenje ili procjenjivanje (izračunavanje, predviđanje) razina onečišćenosti

35. *onečišćeni zrak* je zrak čija je kvaliteta takva da može narušiti zdravlje, kvalitetu življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša

36. *onečišćenja iz prirodnih izvora* su emisije onečišćujućih tvari koje nisu izravno ni neizravno uzrokovane ljudskim aktivnostima, uključujući prirodne pojave kao što su vulkanske erupcije, seizmičke aktivnosti, geotermalne aktivnosti, požari na nepristupačnim područjima, snažni vjetrovi, posolica ili atmosfersko resuspendiranje (ponovno atmosfersko podizanje) ili prijenos prirodnih čestica iz sušnih područja

37. *onečišćivač* je pravna ili fizička osoba – obrtnik čija djelatnost izravno ili neizravno onečišćuje zrak

38. *onečišćujuća tvar* je svaka tvar prisutna u okolnom zraku koja može imati štetan učinak na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cijelosti

39. *operater* je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja upravlja nepokretnim izvorom ili nadzire njegov rad ili osoba na koju je prenesena ovlast donošenja ekonomskih odluka o tehničkom funkcioniranju nepokretnog izvora

40. *planovi za kvalitetu zraka* su planovi u kojima su utvrđene mjere za postizanje propisanih graničnih ili ciljnih vrijednosti

41. *podatak kvalitete zraka* je vrijednost svake izmjerene, izračunane ili procijenjene veličine koja se koristi za određivanje kvalitete zraka

42. *pokazatelj prosječne izloženosti* je prosječna razina onečišćenosti određena na temelju mjerenja na gradskim pozadinskim lokacijama na teritoriju Republike Hrvatske koja odražava izloženost stanovništva. Koristi se za izračunavanje cilja smanjenja izloženosti i obveza koje se odnose na izloženost

43. *pokazatelj kvalitete zraka* je mjerljiva veličina nekog kemijskog elementa i/ili spoja odnosno fizikalnog stanja i/ili pojave, što uzrokuje promjenu kvalitete zraka

44. *policiklički aromatski ugljikovodici (PAU)* su organski spojevi koji čine najmanje dva spojena aromatska prstena sastavljena isključivo od ugljika i vodika

45. *posredni pokazatelj kvalitete zraka* je mjerljiva veličina kojom se opaža promjena na biljkama, građevinama i u biološkim nalazima koja ukazuje na učinak onečišćenja zraka
46. *postaja* je nepokretni ili mobilni objekt opremljen za prikupljanje, obradu i prijenos mjernih/uzorkovanih rezultata te opažanje pojava značajnih za praćenje kvalitete zraka
47. *praćenje emisije* je mjerenje i/ili procjenjivanje emisije onečišćujućih tvari iz izvora onečišćivanja zraka
48. *praćenje kvalitete zraka* je sustavno mjerenje i/ili procjenjivanje razine onečišćenosti prema prostornom i vremenskom rasporedu
49. *prag obavješćivanja* je razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za osjetljive skupine stanovništva i o kojima se žurno i na odgovarajući način informira javnost
50. *prag upozorenja* je razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za čitavo stanovništvo i pri čijoj se pojavi žurno poduzimaju odgovarajuće propisane mjere
51. *PM₁₀* je frakcija lebdećih čestica koja prolazi kroz ulaz sakupljača propisano normom HRN EN 12341 s 50 postotnom učinkovitošću odstranjivanja čestica aerodinamičkog promjera 10 μm
52. *PM_{2,5}* je frakcija lebdećih čestica koja prolazi kroz ulaz sakupljača propisana normom EN 14907 s 50 postotnom učinkovitošću odstranjivanja čestica aerodinamičkog promjera 2,5 μm
53. *prekursori prizemnog ozona* su tvari koje uvjetuju stvaranje prizemnog ozona
54. *prikupljanje mjernih rezultata* je zapisivanje i pohranjivanje mjernih rezultata na ručni, poluautomatski ili automatski način
55. *provjera ispravnosti mjernog instrumenta* je skup postupaka kojima se provjerava ima li mjerni instrument sustavnu pogrešku i provodi se sukladno mjeriteljskim zahtjevima
56. *provjera kvalitete mjerenja* je provjera postojanosti, točnosti i ponovljivosti mjerila, sljedivosti mjernog rezultata, mjerne točnosti mjernog pretvornika te provjera mjernih načela, metode ili postupka
57. *razdoblje praćenja* je razdoblje propisanog trajanja, iz kojeg pojedinačne vrijednosti razine onečišćenosti čine skup za određivanje statističkih parametara
58. *razina onečišćenosti* je koncentracija onečišćujuće tvari u zraku ili njezino taloženje na površine u određenom vremenu
59. *stalno mjerno mjesto* je mjesto na kojem se obavljaju neprekinuta ili nasumična uzorkovanja, kako bi se utvrdile razine onečišćenosti u skladu s odgovarajućim ciljevima za kvalitetu podataka
60. *statistički parametar* je odabrana statistika skupa ocijenjenih razina onečišćenosti
61. *stavljanje na raspolaganje na tržištu* je svaka isporuka proizvoda za distribuciju, potrošnju ili upotrebu na tržištu Europske unije u okviru trgovačke djelatnosti s plaćanjem ili bez plaćanja
62. *stavljanje na tržište* je prvo stavljanje na raspolaganje na tržištu Europske unije
63. *trgovac* je pravna ili fizička osoba – obrtnik različita od proizvođača i/ili uvoznika proizvoda i kada proizvođač ili uvoznik nemaju sjedište u Republici Hrvatskoj, odgovorna osigurati da su proizvodi koje stavlja na raspolaganje na tržištu označeni u skladu s posebnim propisom kojim se utvrđuje kvaliteta određenih boja i lakova i/ili proizvoda za završnu obradu vozila
64. *ugađanje* je postupak dovođenja mjernog instrumenta u tehničko stanje prikladno za uporabu
65. *ukupna plinovita živa* su pare elementarne žive (Hg⁰) i reaktivne žive, odnosno vrste žive topljive u vodi s dovoljno visokim tlakom para da mogu postojati u plinovitom stanju
66. *umjeravanje mjernog instrumenta* je skup postupaka kojima se u određenim uvjetima uspostavlja odnos između vrijednosti veličina koje pokazuje neki mjerni instrument ili mjerni sustav ili vrijednosti koje prikazuje neka tvarna mjera ili neka referentna tvar i odgovarajućih vrijednosti ostvarenih etalonom i provodi se sukladno mjeriteljskom postupku

67. *upravljanje kvalitetom zraka* je osiguravanje izvršenja mjera kojima se provodi sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka na svim razinama, tako da se time ne ometa održivi razvitak

68. *uzorkovanje* je postupak sakupljanja pojedinačnih uzoraka zraka i oborine

69. *veliki grad* je veliki grad i grad u kojem je sjedište jedinice područne (regionalne) samouprave, određeni prema posebnom zakonu

70. *vrijeme usrednjavanja* je razdoblje propisanog trajanja, unutar kojeg srednja vrijednost po vremenu predstavlja pojedinačnu vrijednost razine onečišćenosti (prema zahtjevu norme HRN ISO 9169)

71. *zahtijevana razina izloženosti* je razina određena na temelju pokazatelja prosječne izloženosti, radi smanjenja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje, koju treba dosegnuti u zadanom razdoblju

72. *zrak* je zrak u troposferi, osim kod radnih mjesta definiranih propisom kojim se propisuju minimalni zahtjevi zaštite na radu za mjesta rada

73. *zona (područje)* je jedan od razgraničenih dijelova teritorija Republike Hrvatske, od ostalih takvih dijelova, koji predstavlja funkcionalnu cjelinu s obzirom na praćenje, zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka te upravljanje kvalitetom zraka.

(2) Uvoz proizvoda iz treće države na carinsko područje Europske unije na području Republike Hrvatske smatra se stavljanjem na tržište.

(3) Osim pojmova iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se i pojmovi koji imaju jednako značenje kao pojmovi korišteni u propisima iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Za norme i metode mjerenja za koje nije navedena godina izdanja u ovom Zakonu primjenjuju se njihova zadnja važeća izdanja objavljena u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme.

Članak 10.

(1) Izvori onečišćivanja zraka su nepokretni i pokretni emisijski izvori.

(2) Nepokretni izvori jesu:

– točkasti: kod kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak kroz za to oblikovane ispuste (postrojenja, tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji, građevine i slično) i

– difuzni: kod kojih se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određena ispusta/dimnjaka (uređaji, određene aktivnosti, površine i druga mjesta).

(3) Pokretni izvori jesu prijevozna sredstva koja ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak: motorna vozila, necestovni pokretni strojevi, željeznička vozila s vlastitim pogonom, plovni objekti i zrakoplovi.

(4) Izvori iz stavka 1. ovoga članka moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije, odnosno da ne ispuštaju/unose u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu narušiti kvalitetu zraka.

(5) Granične vrijednosti emisija iz pokretnih izvora propisuju se posebnim propisima.

(6) Nepokretni izvori u smislu stavka 2. ovoga članka nisu građevine i uređaji u kojima se priprema hrana ili su uvjeti i način rada za te građevine i uređaje određeni posebnim propisom.

II. PLAN, PROGRAMI I IZVJEŠĆA

Članak 11.

(1) Vlada donosi Plan zaštite zraka (u daljnjem tekstu: Plan) koji je sastavni dio plana zaštite okoliša te koji određuje ciljeve i prioritete u zaštiti zraka u Republici Hrvatskoj i koji se donosi sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

(2) Plan sadrži:

– ocjenu stanja kvalitete zraka

– prioritetne mjere i aktivnosti u području zaštite zraka

- preventivne mjere za očuvanje kvalitete zraka
  - mjere za postizanje graničnih vrijednosti (GV) za određene onečišćujuće tvari u zraku u zadanom roku ako su prekoračene
  - mjere za postizanje dugoročnih ciljeva za prizemni ozon u zraku
  - mjere za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari po djelatnostima
  - mjere za smanjivanje emisija postojanih organskih onečišćujućih tvari i teških metala
  - mjere za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabu obnovljive energije
  - mjere za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa
  - mjere za smanjivanje nepovoljnih učinaka zakiseljavanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja
  - način provedbe, redoslijed ostvarivanja i rokove izvršavanja mjera
  - obveznike provedbe mjera
  - međunarodne obveze Republike Hrvatske
  - procjenu sredstava za provedbu Plana i redoslijed korištenja sredstava i
  - analizu troškova i time stvorene koristi poboljšanja kvalitete zraka.
- (3) Plan se objavljuje u »Narodnim novinama«.

Članak 12.

(1) Za potrebe praćenja ostvarenja ciljeva Plana iz članka 11. ovoga Zakona i drugih dokumenata važnih za zaštitu zraka te za uvid u stanje kvalitete zraka izrađuje se Izvješće o stanju kvalitete zraka za područje Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Izvješće) za razdoblje od četiri godine.

(2) Izvješće sadrži:

- stanje kvalitete zraka: područja i razine onečišćenosti, trajanje određenih znakovitih razina onečišćenosti, opće informacije o području, vrste i ocjene onečišćivanja, porijeklo onečišćenosti, analiza čimbenika koji su uzrokovali onečišćenost zraka, pojedinosti o poduzetim mjerama i projektima za poboljšanje kvalitete zraka
- ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti
- ostvarivanje mjera iz Plana i drugih dokumenata zaštite kvalitete zraka
- provedbu obveza iz međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka
- podatke o izrečenim kaznama
- podatke o korištenju financijskih sredstava za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka i
- prijedlog izmjena i dopuna postojećih dokumenata te druge podatke od značenja za zaštitu kvalitete zraka.

(3) Izvješće izrađuje Ministarstvo i podnosi ga Vladi.

(4) Izvješće se objavljuje na mrežnim stranicama Ministarstva.

Članak 13.

(1) Predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikoga grada dužno je donijeti Program zaštite zraka koji je sastavni dio programa zaštite okoliša za područje županije, Grada Zagreba i velikoga grada (u daljnjem tekstu: Program) i koji se donosi sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

(2) Program sadrži:

- ocjenu stanja kvalitete zraka
- prioritetne mjere i aktivnosti u području zaštite zraka
- preventivne mjere za očuvanje kvalitete zraka
- mjere za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari po djelatnostima
- mjere za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa

- mjere za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabu obnovljive energije
- način provedbe, redosljed ostvarivanja i rokove izvršavanja mjera
- obveznike provedbe mjera
- procjenu sredstava za provedbu programa i redosljed korištenja sredstava i
- analizu troškova i time stvorene koristi poboljšanja kvalitete zraka.

(3) Predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužno je Program objaviti u službenom glasilu.

Članak 14.

(1) O provedbi Programa iz članka 13. ovoga Zakona upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: nadležno upravno tijelo) županije, Grada Zagreba i velikoga grada dužno je izraditi izvješće za razdoblje od četiri godine koje usvaja predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikoga grada.

(2) Sadržaj Izvješća iz stavka 1. ovoga članka sukladan je propisanom sadržaju Izvješća iz članka 12. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje je usvojilo Izvješće dužno ga je objaviti u službenom glasilu.

Članak 15.

(1) Nacrt Plana iz članka 11. ovoga Zakona i nacrt Izvješća iz članka 12. ovoga Zakona moraju biti javno objavljeni radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti.

(2) Putem medija Ministarstvo izvješćuje javnost o mjestu na kojem su dokumenti iz stavka 1. ovoga članka dostupni te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi.

(3) Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

(4) Ministarstvo razmatra mišljenja, prijedloge i primjedbe javnosti te ocjenjuje i odlučuje o njihovoj opravdanosti.

(5) Odredbe ovoga članka primjenjuju se odgovarajuće i na donošenje Programa iz članka 13. ovoga Zakona i izvješća županije, Grada Zagreba i velikoga grada iz članka 14. ovoga Zakona te akcijske planove za poboljšanje kvalitete zraka iz članka 54. ovoga Zakona.

Članak 16.

(1) Vlada donosi Program kontrole onečišćenja zraka radi ispunjavanja obveza smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zraku iz članka 40. ovoga Zakona.

(2) Program kontrole onečišćenja zraka izrađuje Ministarstvo.

(3) Program kontrole onečišćenja zraka izmjenjuje se i dopunjuje najmanje svake četiri godine.

(4) Ministarstvo obavještava Europsku komisiju o donošenju Programa kontrole onečišćenja zraka i dostavlja relevantne informacije iz Programa kontrole onečišćenja zraka u odgovarajućem formatu.

(5) Ministarstvo o prijedlogu Programa kontrole onečišćenja zraka i svim bitnim izmjenama i dopunama, prije dovršetka prijedloga te donošenja od strane Vlade, provodi savjetovanje s javnošću u skladu s nacionalnim propisima, kojima je uređeno sudjelovanje javnosti u pitanjima zaštite okoliša i savjetovanje s nadležnim tijelima za koja je vjerojatno da se, zbog njihovih posebnih okolišnih nadležnosti u području onečišćenja zraka, kvalitete i upravljanja na nacionalnoj razini, na njih odnosi provedba Programa kontrole onečišćenja zraka.

(6) Ministarstvo o prijedlogu Programa kontrole onečišćenja zraka i svim bitnim izmjenama i dopunama, prije dovršetka prijedloga te donošenja od strane Vlade, prema potrebi provodi i prekogranična savjetovanja.

(7) Program kontrole onečišćenja zraka te njegove izmjene i dopune objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva.

(8) O izmjenama i dopunama Programa kontrole onečišćenja zraka Ministarstvo obavještava Europsku komisiju u roku od dva mjeseca od donošenja.

Članak 17.

(1) Radi provedbe ispunjenja ugovornih obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima iz područja zaštite zraka po potrebi se donose nacionalni planovi, programi i izvješća.

(2) Prijedlog planova, programa i izvješća iz stavka 1. ovoga članka izrađuje Ministarstvo, a donosi Vlada.

(3) Planovi, programi i izvješća iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva.

III. PRAĆENJE I PROCJENJIVANJE KVALITETE ZRAKA

Članak 18.

Kvaliteta zraka prati se na osnovi:

- mjerenja na stalnim mjernim mjestima i/ili ocjene razina onečišćenosti zraka u zonama i aglomeracijama
- mjerenja na stalnim mjernim mjestima i/ili ocjene razina onečišćenosti zraka zbog daljinskoga i prekograničnoga prijenosa onečišćujućih tvari u zraku i oborini na teritoriju Republike Hrvatske
- mjerenja i analize meteoroloških uvjeta i kvalitete zraka
- mjerenja i opažanja promjena koje ukazuju na učinak onečišćenosti zraka (posredni pokazatelji kvalitete zraka): na tlu, biljkama, građevinama, u biološkim nalazima i slično
- modeliranja prijenosa i disperzije onečišćujućih tvari odgovarajućim atmosferskim modelima i
- drugih metoda procjene i mjerila koji se primjenjuju na području Europske unije.

Članak 19.

(1) Praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka provodi se u zonama i aglomeracijama na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Zone i aglomeracije te njihovu klasifikaciju prema razinama onečišćenosti zraka na temelju procjenjivanja kvalitete zraka iz članka 24. stavka 2. ovoga Zakona određuje Vlada uredbom.

(3) Razina onečišćenosti zraka procjenjuje se analizom postojećeg stanja na osnovi rezultata mjerenja provedenih u razdoblju od najmanje pet godina na stalnim mjernim mjestima, na osnovi indikativnih mjerenja, primjenom standardiziranih matematičkih modela i drugih metoda procjene koje se primjenjuju na području Europske unije.

Članak 20.

(1) Granične vrijednosti (GV) i ciljne vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari u zraku te dugoročne ciljeve i ciljne vrijednosti za prizemni ozon u zraku propisuje Vlada uredbom.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka, ovisno o svojstvima onečišćujuće tvari, propisuju se i gornji i donji pragovi procjene, granice tolerancije (GT), ciljne vrijednosti, osnovne sastavnice navedenih vrijednosti, pokazatelj prosječne izloženosti, ciljano smanjenje izloženosti na nacionalnoj razini, koncentracija izloženosti, kritične razine, prag upozorenja, prag obavješćivanja i posebne mjere zaštite zdravlja ljudi koje se pri njihovoj pojavi poduzimaju te rokovi za postupno smanjivanje granica tolerancije i za postizanje ciljnih vrijednosti za prizemni ozon.

(3) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka propisuju se granične vrijednosti (GV) za zaštitu zdravlja ljudi, kvalitetu življenja, zaštitu vegetacije i ekosustava.

Članak 21.

(1) Prema razinama onečišćenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon utvrđuju se sljedeće kategorije kvalitete zraka:

- prva kategorija kvalitete zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon i
- druga kategorija kvalitete zraka – onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon.

(2) Kategorije kvalitete zraka iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se za svaku onečišćujuću tvar posebno i odnose se na zaštitu zdravlja ljudi, kvalitetu življenja, zaštitu vegetacije i ekosustava.

(3) Kategorije kvalitete zraka iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se jedanput godišnje za proteklu kalendarsku godinu.

(4) Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske s popisom kategorija kvalitete zraka izrađuje Ministarstvo.

Članak 22.

Praćenje kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj provodi se na mjernim postajama za praćenje kvalitete zraka državne mreže, mjernim postajama na području jedinica područne (regionalne) samouprave, Grada Zagreba, jedinica lokalne samouprave te mjernim postajama onečišćivača.

Članak 23.

Način praćenja kvalitete zraka i prikupljanja podataka, mjerila za lokacije mjernih mjesta, mjerila za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta, referentne metode mjerenja, način dokazivanja ekvivalentnosti za druge metode mjerenja, način provjere kvalitete mjerenja i podataka, kao i način obrade i prikaza rezultata i usklađenost s hrvatskim normama, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih instrumenata, način i troškove rada referentnog laboratorija, osnivanje i način rada povjerenstva za praćenje rada referentnih laboratorija, način dostavljanja podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka, sadržaj godišnjeg izvješća i način redovitog informiranja javnosti propisuje ministar pravilnikom.

Članak 24.

(1) Procjenjivanje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama, u smislu ovoga Zakona, provodi se za onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM₁₀, PM_{2,5}), benzen, ugljikov monoksid, olovo, prizemni ozon, arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren.

(2) Procjenjivanje kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske sukladno članku 7. stavku 3. ovoga Zakona provodi Državni hidrometeorološki zavod na temelju mjerila za procjenu koji su određeni pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona i provodi se najmanje jedanput u pet godina.

(3) Ocjenu kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za razdoblje od pet godina izrađuje Državni hidrometeorološki zavod na temelju procjenjivanja iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ocjenu kvalitete zraka iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar.

(5) Ocjena kvalitete zraka objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva.

Članak 25.

(1) Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka s obzirom na onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM₁₀, PM_{2,5}), benzen, ugljikov monoksid i olovo provodi se:

– mjerenjem na stalnim mjernim mjestima u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenja prekoračuje gornji prag procjene. Ova mjerenja nadopunjuju se tehnikama modeliranja i/ili indikativnim mjerenjima, kako bi se dobili odgovarajući podaci o prostornoj raspodjeli kvalitete zraka

– primjenom kombinacije mjerenja na stalnim mjernim mjestima i metoda matematičkog modeliranja i/ili indikativnih mjerenja u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenja ne prekoračuje gornji prag procjene i

– primjenom metoda matematičkog modeliranja i/ili drugih metoda procjene u skladu s općeprihvaćenom praksom u državama članicama Europske unije u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenja ne prekoračuje donji prag procjene.

(2) Na ruralnim pozadinskim postajama, udaljenim od značajnih izvora emisije onečišćenja zraka, obavljaju se, kao minimum, i mjerenja ukupne masene koncentracije lebdećih čestica PM_{2,5} i određuju se godišnji prosjeci masenih koncentracija kemijskog sastava lebdećih čestica PM_{2,5} za elemente i spojeve propisane pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona.

(3) Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za onečišćujuće tvari iz stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se sukladno pravilniku iz članka 23. ovoga Zakona.

Članak 26.

(1) Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka s obzirom na prizemni ozon provodi se u zonama i aglomeracijama u kojima razina onečišćenosti za prizemni ozon prekoračuje dugoročne ciljeve tijekom bilo koje od prethodnih pet godina te se uspostavlja stalno mjerno mjesto za praćenje prizemnog ozona.

(2) Ako su podaci dostupni za razdoblje kraće od pet godina, za potrebe utvrđivanja mogućeg prekoračenja dugoročnih ciljeva iz stavka 1. ovoga članka tijekom tih pet godina, mogu se kombinirati rezultati dobiveni kratkotrajnim mjernim kampanjama, provedenim u vrijeme i na mjestu gdje su razine koncentracija bile najviše, s podacima o emisijama onečišćujućih tvari iz Registra onečišćavanja okoliša i rezultatima modeliranja.

(3) Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za prizemni ozon i prekursore prizemnog ozona primjenjuju se sukladno pravilniku iz članka 23. ovoga Zakona.

Članak 27.

(1) Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka s obzirom na arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren provodi se u zonama i aglomeracijama u kojima su prekoračene ciljne vrijednosti tijekom bilo koje od prethodnih pet godina te se uspostavlja stalno mjerno mjesto za praćenje ovih tvari.

(2) U zonama i aglomeracijama u kojima razine onečišćenosti zraka s obzirom na tvari iz stavka 1. ovoga članka prekoračuju gornji prag procjene procjenjivanje razine onečišćenosti provodi se mjerenjem na stalnom mjernom mjestu.

(3) U zonama i aglomeracijama u kojima su razine onečišćenosti zraka s obzirom na tvari iz stavka 1. ovoga članka između gornjeg i donjeg praga procjene za procjenjivanje razine onečišćenosti zraka primjenjuje se kombinacija mjerenja, uključujući indikativna mjerenja i tehnika modeliranja.

(4) U zonama i aglomeracijama u kojima su razine onečišćenosti zraka s obzirom na tvari iz stavka 1. ovoga članka ispod donjeg praga procjene za procjenjivanje razine onečišćenosti zraka primjenjuje se tehnika modeliranja ili tehnika objektivne procjene.

(5) Mjerila procjenjivanja, mjerna mjesta, program mjerenja, ciljevi kvalitete i referentne metode mjerenja za tvari iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se sukladno pravilniku iz članka 23. ovoga Zakona.

Članak 28.

(1) Klasifikacija zona i aglomeracija u odnosu na onečišćujuće tvari: sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikove okside, lebdeće čestice (PM10, PM2,5), olovo, benzen, ugljikov monoksid i prizemni ozon provodi se najmanje svakih pet godina primjenom propisanih gornjih i donjih pragova procjene kvalitete zraka i dugoročnih ciljeva za prizemni ozon sukladno uredbi iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Klasifikacija zona i aglomeracija u odnosu na onečišćujuće tvari: arsen, kadmij, živu, nikal i benzo(a)piren u zraku provodi se najmanje svakih pet godina primjenom propisanih ciljnih vrijednosti te procjenom koncentracija u zraku i taloženja tih tvari na teritoriju Republike Hrvatske s obzirom na razinu gornjeg i donjeg praga procjene sukladno uredbi iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) U slučaju značajnih promjena u djelatnostima koje mogu utjecati na koncentracije onečišćujućih tvari iz stavaka 1. i 2. ovoga članka klasifikacija zona i aglomeracija provjerava se ranije.

Članak 29.

(1) Za praćenje kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama u Republici Hrvatskoj uspostavlja se državna mreža za trajno praćenje kvalitete zraka (u daljnjem tekstu: državna mreža).

(2) Državna mreža sastavni je dio praćenja stanja okoliša i financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske i/ili sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Članak 30.

(1) Državna mreža iz članka 29. ovoga Zakona sastoji se od mjernih mjesta za praćenje koncentracija sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i dušikovih oksida, lebdećih čestica (PM₁₀ i PM_{2,5}), olova, benzena, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona i prekursora ozona, arsena, kadmija, žive, nikla, benzo(a)pirena i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika u zraku te mjernih mjesta za praćenje kvalitete zraka sukladno međunarodnim ugovorima iz područja onečišćenja zraka.

(2) Na mjernim mjestima uzorkovanja za benzo(a)piren uzorkuju se i drugi policiklički aromatski ugljikovodici, a na najmanje jednom mjernom mjestu gdje se mjeri prizemni ozon mjere se i prekursori ozona.

(3) Popis i lokacije mjernih mjesta iz stavka 1. ovoga članka, na prijedlog Ministarstva, određuje Vlada Uredbom.

(4) Minimalni broj i lokacije mjernih mjesta za praćenje koncentracija onečišćujućih tvari iz stavka 1. ovoga članka u zraku određuju se prema mjerilima određenim pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona.

Članak 31.

(1) Državni hidrometeorološki zavod upravlja radom državne mreže, osigurava izgradnju novih postaja u državnoj mreži, osigurava praćenje kvalitete zraka (mjerenje plinovitih onečišćujućih tvari, fizikalno-kemijske analize oborine, prikupljanje podataka, osiguranje kvalitete i provjere mjerenja i podataka, ugađanje i provjeru tehničkih karakteristika mjerne opreme u skladu s referentnim metodama mjerenja te obradu i prikaz rezultata mjerenja) i odgovoran je za provođenje programa mjerenja kvalitete zraka na tim postajama.

(2) Praćenje kvalitete zraka u postajama iz državne mreže za plinovite onečišćujuće tvari (sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikov oksid, benzen, ugljikov monoksid, prizemni ozon i prekursori ozona) i lebdeće čestice PM₁₀ i PM_{2,5} (automatske metode) obavlja Državni hidrometeorološki zavod uz uvjet da ima dozvolu iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona za plinovite onečišćujuće tvari te dozvolu iz članka 62. stavka 1. ovoga Zakona za mjerenje PM₁₀ i PM_{2,5}. Dodatno, Državni hidrometeorološki zavod obavlja fizikalno-kemijsku analizu oborine u skladu s međunarodnim smjernicama i dobrom laboratorijskoj praksi.

(3) Praćenje kvalitete zraka u postajama iz državne mreže u dijelu koji se odnosi na uzorkovanje i fizikalno-kemijske analize lebdećih čestica PM₁₀ i PM_{2,5} te ekvivalenciju nereferentnih metoda za određivanje masenih koncentracija lebdećih čestica PM₁₀ i PM_{2,5} obavlja Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada uz uvjet da ima dozvolu iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo, Državni hidrometeorološki zavod i Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada sklapaju ugovor za razdoblje do tri godine kojim se pobliže uređuju prava i obveze u vezi s provođenjem praćenja kvalitete zraka u državnoj mreži te način i iznos financiranja poslova iz stavaka 2. i 3. ovoga članka. Sastavni dio ugovora je plan provedbe Programa mjerenja razine onečišćenosti zraka u državnoj mreži iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Državni hidrometeorološki zavod i Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada dostavljaju Ministarstvu godišnji plan provedbe Programa mjerenja razine onečišćenosti zraka u državnoj mreži do 30. rujna tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu. Godišnji plan provedbe Programa mjerenja razine onečišćenosti zraka u državnoj mreži odobrava Povjerenstvo za praćenje rada referentnih laboratorija iz članka 69. stavka 3. ovoga Zakona.

(6) Državni hidrometeorološki zavod dužan je dostaviti Ministarstvu izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(7) Ako tijela iz stavaka 2. i 3. ovoga članka nisu u mogućnosti obavljati poslove praćenja kvalitete zraka zbog neispunjavanja propisanih uvjeta iz članaka 63. i 68. ovoga Zakona ili zbog više sile, Državni hidrometeorološki zavod dužan je osigurati provedbu tih poslova bez odgađanja, ali ne duže od šest mjeseci.

(8) Iznimno od odredbe stavka 7. ovoga članka, Državni hidrometeorološki zavod može osigurati provedbu poslova na rok duži od šest mjeseci uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(9) Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost osigurava financiranje provedbe Programa mjerenja razine onečišćenosti zraka u državnoj mreži.

(10) Ministarstvo provodi stručni nadzor nad radom državne mreže.

Članak 32.

(1) Praćenje kvalitete zraka na postajama iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona obavlja se prema Programu mjerenja razine onečišćenosti zraka u državnoj mreži.

(2) Program mjerenja iz stavka 1. ovoga članka sadrži mjerne postaje po aglomeracijama i zonama, pokazatelje kvalitete zraka, gustoću mjerenja i mjerno razdoblje.

(3) Program mjerenja donosi ministar.

Članak 33.

(1) Podaci kvalitete zraka iz državne mreže javni su i objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za potrebe izvješća o stanju kvalitete zraka iz članka 21. stavka 4. ovoga Zakona i sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka.

(3) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se i za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka između Ministarstva i Europske komisije iz članka 59. ovoga Zakona.

(4) Popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija sumporovog dioksida, dušikovog dioksida i dušikovih oksida, lebdećih čestica (PM₁₀ i PM_{2,5}), olova, benzena, ugljikovog monoksida, prizemnog ozona i prekursora ozona, arsena, kadmija, žive, nikla, benzo(a)pirena i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika u zraku koji se koriste za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka između Ministarstva i Europske komisije određuje Vlada uredbom.

Članak 34.

(1) Jedinice područne (regionalne) samouprave, Grad Zagreb i jedinice lokalne samouprave uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području ako procijene da su razine onečišćenosti više od propisanih graničnih vrijednosti (GV) odnosno ako procijene da za to postoje opravdani razlozi (osobito u slučaju pojačanog razvoja industrije, proširenja poslovnih i industrijskih zona i drugo).

(2) Predstavničko tijelo jedinica iz stavka 1. ovoga članka određuje lokacije mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka, donosi program mjerenja razine onečišćenosti i osigurava uvjete njegove provedbe.

(3) Jedinice područne (regionalne) samouprave, Grad Zagreb i jedinice lokalne samouprave, koje uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području, dužni su ih uspostaviti u skladu s odredbama pravilnika iz članka 23. ovoga Zakona.

(4) Nadležno upravno tijelo jedinice iz stavka 1. ovoga članka obavlja nadzor nad provođenjem aktivnosti iz stavaka 1. i 3. ovoga članka i objavljuje podatke o obavljenim mjerenjima.

(5) Nadležno upravno tijelo jedinice iz stavka 1. ovoga članka dužno je dostaviti Ministarstvu izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 35.

(1) Onečišćivač je dužan osigurati praćenje kvalitete zraka prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš i/ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša odnosno okolišnom dozvolom sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

(2) Pravna osoba – ispitni laboratorij koji obavlja mjerenja za onečišćivača iz stavka 1. ovoga članka dužan je izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka dostaviti nadležnom upravnom tijelu županije, Grada Zagreba i jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(3) Nadležno upravno tijelo jedinice iz stavka 2. ovoga članka dužno je dostaviti Ministarstvu izvorne i validirane podatke i izvješće iz stavka 2. ovoga članka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 36.

(1) Na zahtjev inspektora zaštite okoliša Državnog inspektorata ili po prijavi građana da je došlo do onečišćenja zraka, izvršno tijelo Grada Zagreba ili jedinice lokalne samouprave utvrđuje opravdanost zahtjeva ili prijave i u roku od pet dana donosi odluku o potrebi provedbe mjerenja posebne namjene odnosno procjene razine onečišćenosti.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži razdoblje mjerenja ili procjene razine onečišćenja te način plaćanja troškova posebnih mjerenja ili procjene razine onečišćenosti.

(3) Ako izvršno tijelo Grada Zagreba ili jedinice lokalne samouprave donese odluku iz stavka 1. ovoga članka kojom se ne predviđa provedba mjerenja posebne namjene odnosno procjena razine onečišćenosti, odluka mora sadržavati relevantne dokaze i obrazloženja na temelju kojih se dokazuje da nije potrebno obaviti mjerenja posebne namjene odnosno procjenu razine onečišćenosti zraka.

(4) Inspektor zaštite okoliša Državnog inspektorata dostavlja Ministarstvu obavijest o zahtjevu upućenom izvršnom tijelu Grada Zagreba ili jedinice lokalne samouprave o potrebi donošenja odluke o provedbi mjerenja posebne namjene ili procjene razine onečišćenosti.

(5) Ako se mjerenjem ili procjenom utvrdi da nije došlo do prekomjerne onečišćenosti ili je došlo do prekomjerne onečišćenosti, a onečišćivač nije poznat, troškove snosi jedinica lokalne samouprave čije je izvršno tijelo donijelo odluku iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Ako se mjerenjem ili procjenom utvrdi prekomjerna onečišćenost zraka, a onečišćivač je poznat, troškove mjerenja ili procjene snosi onečišćivač prema odluci iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Ako izvršno tijelo Grada Zagreba ili jedinice lokalne samouprave ne donese odluku iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo će osigurati mjerenja posebne namjene ili procjene razine onečišćenosti na trošak i odgovornost jedinice lokalne samouprave čije izvršno tijelo nije donijelo odluku.

Članak 37.

(1) Podaci mjerenja iz članaka 34. i 35. ovoga Zakona su javni i objavljuju se jedanput godišnje u službenom glasilu ili na mrežnim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u sažetom opsegu i na način razumljiv širokoj javnosti.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka koriste se za potrebe izvješća o stanju kvalitete zraka iz članka 61. ovoga Zakona i sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka.

IV. MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SMANJIVANJE ONEČIŠĆIVANJA ZRAKA

Članak 38.

Djelotvorna zaštita i poboljšanje kvalitete zraka i drugih dijelova okoliša koji su ugroženi zbog onečišćenosti zraka osigurava se primjenom načela održivog razvitka, načela cjelovitog pristupa i primjenom najboljih raspoloživih tehnika, tehničkih rješenja i mjera.

Članak 39.

(1) Sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka provodi se:

- usklađivanjem prostornih planova s programima zaštite zraka odnosno cjelovitim planiranjem
- propisivanjem emisijskih kvota odnosno nacionalnih obveza smanjivanja za pojedine onečišćujuće tvari u zraku koje uzrokuju nepovoljne učinke zakiseljavanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja
- propisivanjem graničnih vrijednosti emisija iz nepokretnih izvora i graničnih vrijednosti u vezi sa sastavom određenih proizvoda i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda
- primjenom mjera zaštite zraka utvrđenih u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš i/ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša odnosno okolišnoj dozvoli sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša

– primjenom mjera zaštite zraka utvrđenih u projektu koji je sastavni dio dozvole koju izdaje nadležno tijelo prema posebnom propisu kojim se uređuje područje građenja ako za određeni zahvat nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš i ako se ne donosi rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša odnosno okolišna dozvola za postrojenje

- primjenom najboljih raspoloživih tehnika
- poticanjem primjene čistijih tehnologija i obnovljivih izvora energije
- poticanjem uvođenja mjera energetske učinkovitosti i
- provedbom mjera iz akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka i kratkoročnih akcijskih planova.

(2) Mjere zaštite zraka iz stavka 1. podstavka 5. ovoga članka utvrđuju se elaboratom zaštite okoliša za područje zaštite zraka koji izrađuje ovlaštena pravna osoba sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

Članak 40.

(1) Emisijske kvote odnosno nacionalne obveze smanjenja određenih onečišćujućih tvari u zraku koje uzrokuju nepovoljne učinke zakiseljavanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja za određeno razdoblje u Republici Hrvatskoj, način izračuna emisija i izrade inventara emisija, sadržaj i način izrade Programa kontrole onečišćenja zraka iz članka 16. ovoga Zakona, praćenje negativnih učinaka onečišćenja zraka na ekosustave te način dostave podataka nadležnim međunarodnim tijelima i tijelima Europske unije propisuje Vlada uredbom.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka Vlada može propisati i mjere za smanjenje emisija određenih onečišćujućih tvari.

Članak 41.

(1) Praćenje negativnih učinaka onečišćenja zraka na ekosustave provodi se u mreži lokacija za praćenje koja je reprezentativna za slatkovodna, prirodna i poluprirodna staništa i šumske ekosustave na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: mreža lokacija).

(2) Mreža lokacija sastavni je dio postojećeg sustava praćenja stanja okoliša i financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske te po potrebi i ostalih izvora tijela javne vlasti nadležnih za provedbu praćenja negativnih učinaka onečišćenja zraka na ekosustave.

(3) Mrežu lokacija iz stavka 1. ovoga članka određuje Ministarstvo.

(4) Praćenje negativnih učinaka onečišćenja zraka na ekosustave iz stavka 1. ovoga članka obavlja se prema Programu praćenja učinaka onečišćenja zraka na ekosustave.

(5) Program praćenja učinaka onečišćenja zraka na ekosustave donosi ministar i objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva.

(6) Ministarstvo uspostavlja i vodi informacijski sustav koji služi za prikupljanje podataka, obradu i izvješćivanje o podacima iz mreže lokacija i drugim povezanim podacima za potrebe izvješćivanja Europske agencije za okoliš i Europske komisije.

Članak 42.

(1) Onečišćivači koji su vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćivanja iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona dužni su:

- osigurati redovito praćenje emisije onečišćujućih tvari i o tome voditi evidenciju
- osigurati obavljanje mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnog izvora
- voditi evidenciju o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja te o učestalosti mjerenja emisija
- voditi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu koji se koristi prilikom procesa suspaljivanja
- voditi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se u Registar onečišćivanja okoliša sukladno posebnom propisu kojim se uređuje Registar onečišćivanja okoliša.

(3) Za izvore onečišćivanja zraka iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona podaci o izvorima emisije vode se na način propisan za prijevozna sredstva, u skladu s posebnim propisima.

Članak 43.

(1) U području prve kategorije kvalitete zraka novi zahvat u okoliš ili rekonstrukcija postojećeg izvora onečišćivanja zraka iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona ne smije ugroziti postojeću kategoriju kvalitete zraka.

(2) U području druge kategorije kvalitete zraka može se izdati lokacijska, građevinska i uporabna dozvola za novi izvor onečišćivanja zraka ili za rekonstrukciju postojećeg:

– ako se tom gradnjom osigurava zamjena postojećega, nezadovoljavajućega nepokretnog izvora novim, kojim se smanjuje onečišćenost zraka i/ili

– ako se u postupku procjene utjecaja na okoliš utvrdi da se navedenim zahvatom neće narušavati kvaliteta zraka odnosno ako su propisane mjere sprječavanja onečišćenosti zraka.

Članak 44.

(1) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da su razine onečišćujućih tvari iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona niže od propisanih graničnih vrijednosti (GV) i ciljnih vrijednosti djeluje se preventivno kako bi se razine tih onečišćujućih tvari zadržale ispod propisanih i očuvala najbolja kvaliteta zraka spojiva s održivim razvojem.

(2) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da su razine dugoročnih ciljeva za prizemni ozon niže od propisanih, u mjeri u kojoj to faktori, uključujući prekogranični utjecaj onečišćenja ozonom i meteorološke prilike dozvoljavaju, djeluje se preventivno kako bi se razine zadržale ispod propisanih i očuvala najbolja kvaliteta zraka spojiva s održivim razvojem i visokom razinom zaštite okoliša i zdravlja ljudi.

Članak 45.

(1) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da su razine pojedinih onečišćujućih tvari iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona iznad propisanih graničnih vrijednosti (GV) i ciljnih vrijednosti provode se mjere smanjivanja onečišćenosti zraka kako bi se postigle granične vrijednosti (GV) i ciljne vrijednosti koje moraju biti usklađene s akcijskim planovima za poboljšanje kvalitete zraka iz članka 54. i kratkoročnim akcijskim planovima iz članka 55. ovoga Zakona.

(2) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da je razina ciljne vrijednosti za prizemni ozon prekoračena provode se mjere smanjivanja onečišćenosti zraka definirane programom iz članka 16. ovoga Zakona i mjerama za smanjivanje razina prizemnog ozona iz članka 54. stavka 2. ovoga Zakona ako je to moguće ostvariti kroz mjere koje ne zahtijevaju nerazmjerne troškove.

(3) U zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da su razine prizemnog ozona u zraku veće od dugoročnih ciljeva, ali ispod ili jednake ciljnim vrijednostima za prizemni ozon, radi postizanja dugoročnog cilja provode se troškovno učinkovite mjere u skladu s programom iz članka 16. ovoga Zakona i mjerama za smanjivanje razina prizemnog ozona iz članka 54. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 46.

(1) U zonama i aglomeracijama za koja je utvrđeno da su razine sumporovog dioksida i dušikovog dioksida iznad propisanih pragova upozorenja za zaštitu zdravlja ljudi te pragova obavješćivanja i upozorenja za prizemni ozon, izvršno tijelo Grada Zagreba i jedinica lokalne samouprave naredit će primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i način njihove provedbe ili provedbu mjera iz kratkoročnih akcijskih planova sukladno članku 55. ovoga Zakona kako bi se postigle granične vrijednosti (GV) ili ciljna vrijednost za prizemni ozon.

(2) Ako se u određenoj zoni utvrde kritične razine propisane za zaštitu vegetacije, izvršno tijelo Grada Zagreba i jedinica lokalne samouprave naredit će primjenu posebnih mjera i način njihove provedbe.

(3) Posebne mjere zaštite zdravlja ljudi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju i mjere koje se odnose na pokretne izvore.

(4) U slučaju prekoračenja pragova upozorenja za onečišćenja iz stavka 1. ovoga članka ili praga obavješćivanja za prizemni ozon, izvršno tijelo Grada Zagreba i jedinice lokalne samouprave informira javnost o prekoračenjima putem priopćenja medijima koji pokrivaju područje te jedinice lokalne samouprave.

(5) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji informacije o zabilježenim razinama i trajanju razdoblja tijekom kojeg su zabilježena prekoračenja razina pragova upozorenja ili pragova obavješćivanja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 47.

(1) Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona, praćenje i vrednovanje emisija, opis podataka o nepokretnim izvorima u kojima se koriste organska otapala ili proizvodi koji sadrže hlapljive organske spojeve u registar, način smanjivanja emisija onečišćujućih tvari u zrak, način i rok dostave izvješća o emisijama Ministarstvu, način obavješćivanja javnosti i način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije propisuje Vlada uredbom.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka Vlada može odrediti za postojeće izvore razinu dopuštenog prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti emisija za određeno razdoblje.

Članak 48.

(1) Granične vrijednosti sastavnica i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda, način utvrđivanja i praćenja kvalitete proizvoda, uvjete za rad laboratorija za uzorkovanje i laboratorijsku analizu kvalitete proizvoda, način dokazivanja sukladnosti, naziv i označivanje proizvoda, način i rok dostave izvješća o kvaliteti i količinama proizvoda Ministarstvu i način dostave podataka nadležnim tijelima Europske unije propisuje Vlada uredbom.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka Vlada može odrediti za postojeće proizvode razinu dopuštenog prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti sastavnica i/ili drugih značajki kvalitete proizvoda za određeno razdoblje.

Članak 49.

(1) Praćenje kvalitete goriva kao proizvoda definiranog uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona provodi se radi praćenja i provjere kvalitete goriva koja se stavljaju na tržište Republike Hrvatske.

(2) Praćenje kvalitete goriva obavlja se prema Programu praćenja kvalitete goriva.

(3) Sadržaj i način izrade Programa praćenja kvalitete goriva propisuje se uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Program praćenja kvalitete goriva donosi ministar do kraja tekuće godine za iduću godinu i objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva.

Članak 50.

Način praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, opseg i vrsta mjerenja, referentne metode mjerenja, način dokazivanja ekvivalentnosti za druge metode mjerenja, način provjere ispravnosti i umjeravanja mjernih instrumenata, način provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, postupak uzorkovanja i vrednovanja rezultata mjerenja, način dostave podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite zraka o emisijama i način redovitog informiranja javnosti o praćenju emisija propisuje ministar pravilnikom.

Članak 51.

(1) Za smanjenje izloženosti i za postizanje ciljanog smanjenja izloženosti lebdećim česticama PM_{2,5}, prema razinama onečišćenosti i rokovima određenim u uredbi iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona, Ministarstvo u suradnji s drugim tijelima državne uprave, jedinicama područne (regionalne) samouprave, Gradom Zagrebom i jedinicama lokalne samouprave osigurava poduzimanje svih potrebnih mjera, koje ne zahtijevaju nerazmjerne troškove.

(2) Pokazatelj prosječne izloženosti za PM_{2,5}, raspodjela i broj mjernih mjesta na kojima se temelji pokazatelj prosječne izloženosti za PM_{2,5} i koji na odgovarajući način odražava opću izloženost stanovništva određuje se uredbom iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 52.

(1) U zonama i aglomeracijama gdje se prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar može pripisati prirodnim izvorima, Ministarstvo osigurava prikupljanje podataka o koncentracijama i izvorima onečišćenja te dokaze koji pokazuju da se prekoračenje može pripisati prirodnim izvorima za svaku godinu u kojoj je prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar utvrđeno.

(2) Na temelju podataka i dokaza iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo izrađuje popis zona i aglomeracija u kojima se prekoračenje granične vrijednosti za određenu onečišćujuću tvar pripisuje prirodnim izvorima.

(3) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji popis iz stavka 2. ovoga članka te podatke i dokaze na temelju kojih je popis izrađen.

Članak 53.

(1) Za zone i aglomeracije u kojima su granične vrijednosti za PM_{10} u zraku prekoračene zbog resuspendiranja lebdećih čestica nakon zimskog posipavanja cesta pijeskom ili solju Ministarstvo vodi evidenciju o tim područjima, zajedno s podacima o koncentracijama i izvorima PM_{10} koji se u njima nalaze.

(2) Ministarstvo u suradnji s drugim tijelima državne uprave, jedinicama područne (regionalne) samouprave, Gradom Zagrebom i jedinicama lokalne samouprave osigurava pribavljanje potrebnih dokaza da su prekoračenja uzrokovana resuspendiranim štetnim česticama i da su poduzete razumne mjere za snižavanje koncentracije PM_{10} .

(3) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji podatke iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ne dovodeći u pitanje onečišćenja iz članka 51. ovoga Zakona, u slučaju zona i aglomeracija iz stavka 1. ovoga članka predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba nadležno za tu zonu ili aglomeraciju dužno je donijeti akcijski plan iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona samo ako se prekoračenje može pripisati izvorima PM_{10} koji nisu posljedica zimskog posipavanja cesta pijeskom ili solju.

Članak 54.

(1) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji razine onečišćujućih tvari u zraku izmjerene na mjernim mjestima na postajama iz članka 22. ovoga Zakona prekoračuju bilo koju graničnu vrijednost, donosi se akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka za tu zonu ili aglomeraciju, kako bi se u što kraćem mogućem vremenu osiguralo postizanje graničnih vrijednosti (GV). Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka, u mjeri u kojoj je to izvedivo, usklađen je s Programom iz članka 16. ovoga Zakona. Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka može dodatno obuhvatiti i posebne mjere kojima je svrha zaštita osjetljivih skupina stanovništva, uključujući i djecu. Ako akcijski plan treba izraditi za više onečišćujućih tvari, ako je prikladno, donosi se cjeloviti akcijski plan koji obuhvaća sve predmetne onečišćujuće tvari.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da je prekoračena razina ciljne vrijednosti za prizemni ozon odnosno za koje je utvrđeno da su razine prizemnog ozona u zraku veće od dugoročnih ciljeva, ali ispod ili jednake ciljnim vrijednostima za prizemni ozon, donose se mjere za smanjivanje razina prizemnog ozona (u daljnjem tekstu: mjere za prizemni ozon).

(3) Izradu akcijskog plana iz stavka 1. ovoga članka i/ili mjera za prizemni ozon iz stavka 2. ovoga članka osigurava nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba dužno je donijeti akcijski plan i/ili mjere za prizemni ozon za svoje administrativno područje.

(4) Ako više jedinica lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb pripada istoj zoni ili aglomeraciji u kojoj razine onečišćujućih tvari prekoračuju bilo koju graničnu vrijednost, one zajednički surađuju u izradi akcijskog plana i/ili mjera za prizemni ozon radi harmonizacije mjera.

(5) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka dodatno može propisivati obvezu poštivanja strožih GVE-a za srednje uređaje za loženje i/ili srednje plinske turbine na temelju procjene o njihovoj potrebi i uz uvjet da će primjena takvih GVE-a učinkovito pridonijeti znatnom poboljšanju kvalitete zraka.

(6) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka i/ili mjere za prizemni ozon iz stavka 2. ovoga članka donose se u roku od 18 mjeseci od kraja godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje.

(7) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka i/ili mjere za prizemni ozon iz stavka 2. ovoga članka nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave dostavlja na mišljenje Ministarstvu prije njegova donošenja, a najkasnije u roku od 15 mjeseci od kraja godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje.

(8) Nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave dostavlja Ministarstvu doneseni akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka za potrebe sustava iz članka 75. ovoga Zakona.

(9) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka za prekoračenja utvrđena na mjernim mjestima iz članka 33. stavka 4. ovoga Zakona Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji odmah nakon njegova donošenja, ali najkasnije u roku od dvije godine od kraja godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje.

(10) Onečišćivač je dužan provesti i financirati mjere za smanjivanje onečišćenja zraka utvrđenih u akcijskom planu iz stavka 1. ovoga članka i mjerama za prizemni ozon iz stavka 2. ovoga članka.

(11) Sadržaj i format akcijskog plan iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 55.

(1) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji postoji rizik da će razine onečišćujućih tvari prekoračiti prag upozorenja za sumporov dioksid i dušikov dioksid, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba nadležno za tu zonu ili aglomeraciju dužno je donijeti kratkoročni akcijski plan koji sadrži mjere koje se moraju poduzeti u kratkom roku kako bi se smanjio rizik ili trajanje takvog prekoračenja. Izradu kratkoročnog akcijskog plana osigurava nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave.

(2) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji postoji rizik da će razine onečišćujućih tvari prekoračiti jednu od ili više graničnih vrijednosti (GV) ili ciljnih vrijednosti, za svaki od tih slučajeva predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba nadležno za tu zonu ili aglomeraciju prema potrebi može donijeti kratkoročni akcijski plan koji sadrži mjere koje se moraju poduzeti u kratkom roku kako bi se smanjio rizik ili trajanje takvog prekoračenja. Izradu kratkoročnog akcijskog plana osigurava nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave.

(3) Ako više jedinica lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb pripada istoj zoni ili aglomeraciji u kojoj razine onečišćujuće tvari prekoračuju kritičnu razinu ili prag obavješćivanja, iste zajednički surađuju u izradi kratkoročnog akcijskog plana. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba donosi kratkoročni akcijski plan za svoje administrativno područje.

(4) Ako u određenoj zoni ili aglomeraciji postoji rizik od prekoračenja praga upozorenja za prizemni ozon, jedinica lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb u suradnji s Ministarstvom osigurava donošenje kratkoročnog akcijskog plana samo tamo gdje, prema ocjeni, postoji značajan potencijal za smanjenje rizika, trajanja ili ozbiljnosti takvog prekoračenja vodeći računa o geografskim, meteorološkim i gospodarskim uvjetima, i vodeći računa o Odluci Komisije 2004/279/EZ.

(5) Kratkoročni akcijski plan može, ovisno o pojedinačnom slučaju, predvidjeti učinkovite mjere za kontrolu i, gdje je potrebno, obustavljanje aktivnosti koje pridonose riziku prekoračenja graničnih vrijednosti (GV), ciljnih vrijednosti ili praga upozorenja. Kratkoročni akcijski plan može uključivati mjere vezane uz promet motornih vozila, građevinske radove, rad u industrijskim postrojenjima, upotrebu industrijskih proizvoda i grijanje kućanstava te uzeti u obzir i specifične aktivnosti radi zaštite osjetljivih skupina stanovništva, uključujući i djecu.

(6) Ministarstvo i izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba informira javnost, uključujući udruge i organizacije za zaštitu okoliša, zaštitu potrošača, udruge i organizacije koje zastupaju interese osjetljivih skupina stanovništva, nadležna tijela za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo i gospodarska udruženja, o rezultatima svojih istraživanja o izvodljivosti i sadržaju kratkoročnog akcijskog plana te o provedbi toga plana.

(7) Onečišćivač je dužan provesti i financirati mjere za smanjivanje onečišćenja zraka utvrđenih u kratkoročnom akcijskom planu iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka.

Članak 56.

(1) Ako se zbog značajnog prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari ili njihovih prekursora prekorači prag upozorenja, granična vrijednost, ciljna vrijednost, granica tolerancije ili dugoročni cilj, Ministarstvo surađuje s nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije i može predložiti nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije pripremu zajedničkih ili usklađenih akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka u skladu s člankom 54. ovoga Zakona, kako bi se takva prekoračenja uklonila primjenom odgovarajućih, ali i razmjernih mjera.

(2) U skladu s važećim propisima Europske unije, Europska komisija prema potrebi sudjeluje i pomaže u izradi akcijskih planova iz stavka 1. ovoga članka, uvažavajući izvješća kojima raspolaže te razmatra treba li poduzeti daljnje aktivnosti na razini Europske unije kako bi se smanjila emisija prekursora odgovornih za prekogranično onečišćenje.

(3) Ministarstvo, u suradnji s nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije, prema potrebi u skladu s člankom 55. ovoga Zakona, priprema i provodi zajedničke kratkoročne akcijske planove koji obuhvaćaju susjedna područja u drugim državama članicama osiguravajući razmjenu svih potrebnih i relevantnih podataka.

(4) Ako je prekoračen prag obavješćivanja ili pragovi upozorenja u zonama ili aglomeracijama koje se nalaze u blizini državnih granica, podaci se što je prije moguće dostavljaju nadležnim tijelima susjednih država članica Europske unije. Ti podaci su također dostupni javnosti.

(5) Ministarstvo pokreće suradnju s nadležnim tijelima trećih država, koje nisu članice Europske unije, a posebno zemljama kandidatkinjama, prema potrebi, u skladu s člankom 54. ovoga Zakona, u svrhu pripreme i provedbe zajedničkih ili usklađenih akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka odnosno u skladu s člankom 55. ovoga Zakona, u svrhu pripreme i provedbe zajedničkih kratkoročnih akcijskih planova koji obuhvaćaju susjedna područja u blizini državnih granica gdje je nastalo onečišćenje osiguravajući razmjenu svih potrebnih i relevantnih podataka.

(6) Ako je prekoračen prag obavješćivanja ili pragovi upozorenja u zonama ili aglomeracijama koja se nalaze u blizini državnih granica država koje nisu članice Europske unije, a posebno zemljama kandidatkinjama, podaci se što je prije moguće dostavljaju nadležnim tijelima tih država. Ti podaci su također dostupni javnosti. Ministarstvo dostavlja podatke nadležnim tijelima tih država putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

V. IZVJEŠĆIVANJE O KVALITETI ZRAKA I RAZMJENA PODATAKA

Članak 57.

(1) Ministarstvo, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb informiraju javnost, uključujući udruge i organizacije za zaštitu okoliša, zaštitu potrošača, udruge i organizacije koje zastupaju interese osjetljivih skupina stanovništva, gospodarska udruženja te nadležna tijela za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo o:

- kvaliteti zraka u zonama i aglomeracijama
- provedbi mjera zaštite kvalitete zraka iz Plana iz članka 11. ovoga Zakona i Programa iz članka 13. ovoga Zakona
- provedbi mjera za smanjenje emisija iz Programa kontrole iz članka 16. ovoga Zakona
- provedbi mjera iz planova i programa iz članka 17. ovoga Zakona
- provedbi akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka iz članka 54. ovoga Zakona
- provedbi kratkoročnih akcijskih planova iz članka 55. ovoga Zakona
- godišnjim izvješćima za onečišćujuće tvari obuhvaćene ovim Zakonom.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka dostupne su bez naknade putem svih lako dostupnih medija, mrežnih stranica ili bilo kojeg drugog komunikacijskog uređaja vodeći računa o usklađenosti s odredbama zakona kojim se uređuje nacionalna infrastruktura prostornih podataka.

(3) Nadležno tijelo za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo na temelju podataka iz stavka 1. ovoga članka osigurava odgovarajuće informacije vezane uz učinke na zdravlje ljudi sukladno posebnom propisu.

Članak 58.

(1) Ministarstvo osigurava dostupnost i razmjenu podataka o kvaliteti zraka.

(2) Svi podaci mjerenja s mjernih postaja iz članka 30., 34. i 35. ovoga Zakona, u izvornom i validiranom formatu i gustoći mjerenja, moraju biti dostupni tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Gradu Zagrebu i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti nadležnim za poslove praćenja kvalitete zraka, poslove upravljanja kvalitetom zraka i izrade planova zaštite i poboljšanja kvalitete zraka.

Članak 59.

(1) Ministarstvo osigurava dostupnost podataka i provodi uzajamnu razmjenu informacija o mjerjenjima kvalitete zraka i izvješćivanje o procjeni i upravljanju kvalitetom zraka u skladu s Odlukom Komisije 2011/850/EU i odredbama zakona kojim se uređuje nacionalna infrastruktura prostornih podataka.

(2) Za uzajamnu razmjenu i izvješćivanje iz stavka 1. ovoga članka koriste se podaci iz informacijskog sustava zaštite zraka za mjerna mjesta iz članka 33. stavka 4. ovoga Zakona.

(3) Za potrebe ocjene ispunjavanja uvjeta sukladnosti s graničnim vrijednostima (GV) i kritičnim razinama te postignuća ciljnih vrijednosti, podaci koji se dostavljaju Europskoj komisiji uključuju:

- promjene koje su te godine uvedene s obzirom na granice zona i aglomeracija
- popis zona i aglomeracija u kojima su razine jedne ili više onečišćujućih tvari više od graničnih vrijednosti (GV) i granica tolerancije (GT), gdje je primjenjivo ili su više od ciljnih vrijednosti ili kritičnih razina; i za te zone i aglomeracije:
  - a) razine onečišćujućih tvari i ako je relevantno, datume i razdoblja na koje se te razine odnose
  - b) ocjenu onečišćenja iz prirodnih izvora i ocjenu resuspenzije lebdećih čestica nakon zimskog posipavanja cesta pijeskom ili solju, procijenjenim razinama, ako je potrebno.

(4) U zonama i aglomeracijama u kojima dolazi do prekoračenja granične vrijednosti (GV) ili ciljne vrijednosti, radi daljnjih postupaka, osiguravaju se sljedeći podaci:

- a) popis zona i aglomeracija
- b) popis zona u kojima su ciljne vrijednosti prekoračene
- c) iznosi ocijenjenih koncentracija
- d) razlozi prekoračenja ciljnih vrijednosti, a osobito izvori koji tome pridonose
- e) postotak stanovništva izloženog povišenim vrijednostima.

(5) Podatke iz stavaka 3. i 4. ovoga članka Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji do 30. rujna tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

(6) Zadaće tijela, način, rokove, sadržaj i format podataka te način prikupljanja podataka radi uzajamne razmjene informacija i izvješćivanja o procjenjivanju i upravljanju kvalitetom zraka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 60.

(1) Ministarstvo posreduje i razmjenjuje podatke o emisijama s međunarodnim organizacijama i organizacijama drugih država sukladno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

(2) Ministarstvo posreduje i razmjenjuje podatke s nadležnim tijelima Europske unije na način i u rokovima koji su određeni pravnom stečevinom Europske unije.

(3) Ministarstvo izvješća i podatke o emisijama onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora iz članka 10. ovoga Zakona i kvaliteti proizvoda dostavlja nadležnim tijelima Europske unije na način i u rokovima koji su određeni pravnom stečevinom Europske unije.

Članak 61.

(1) Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske iz članka 21. stavka 4. ovoga Zakona izrađuje Ministarstvo do 30. rujna tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se na način propisan pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona i sadrži: pregled razina onečišćenosti koje prekoračuju granične vrijednosti, ciljne vrijednosti, dugoročne ciljeve, pragove obavješćivanja i pragove upozorenja, za odgovarajuće vrijeme usrednjavanja i sve potrebne podatke određene člankom 59. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona. Ti se podaci povezuju sa sažetom ocjenom učinaka tih prekoračenja na zdravlje ljudi i vegetaciju.

VI. DJELATNOST PRAĆENJA KVALITETE ZRAKA I EMISIJA U ZRAK

Članak 62.

(1) Pravna osoba – ispitni laboratorij može obavljati djelatnost praćenja kvalitete zraka, djelatnost praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili djelatnost provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo izdaje rješenjem.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 63.

(1) Dozvola iz članka 62. ovoga Zakona izdaje se pravnoj osobi – ispitnom laboratoriju koji udovoljava sljedećim uvjetima:

- registriran je za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, djelatnosti praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili djelatnosti provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora

- zapošljava najmanje tri radnika sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem prirodnih, tehničkih ili biotehničkih znanosti odnosno struke te sanitarnog inženjerstva – područje biomedicina i zdravstvo i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima praćenja razine onečišćenosti zraka odnosno praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora

- raspolaže radnim prostorom unutar kojeg je laboratorij za obavljanje dijela postupka analize uzoraka, obrade i prikaza mjernih rezultata i provjere mjernih postupaka i podataka dobivenih mjerenjem ili uzorkovanjem osim onih koji se po prirodi stvari obavljaju na otvorenom prostoru odnosno izravno na ispustu otpadnih plinova

- za praćenje kvalitete zraka, raspolaže mjernom opremom za obavljanje poslova praćenja kvalitete zraka prema referentnim metodama mjerenja propisanim pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona i da je akreditiran prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije za svaku referentnu metodu mjerenja posebno odnosno ima potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za svaku referentnu metodu mjerenja posebno

- za praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, raspolaže mjernom opremom za obavljanje poslova praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema metodama mjerenja propisanim pravilnikom iz članka 50. ovoga Zakona i da je akreditiran prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije za svaku referentnu metodu mjerenja posebno odnosno za svaku metodu posebno sukladno CEN i ISO normama navedenim u tehničkoj specifikaciji HRS CEN/TS 15675 i

- za djelatnost provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija iz nepokretnih izvora, da je akreditiran prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije za referentne metode mjerenja emisija propisanih pravilnikom iz članka 50. ovoga Zakona, a koje su u skladu s normom HRN EN 14181.

(2) Za praćenje kvalitete zraka pravna osoba – ispitni laboratorij može koristiti i druge metode mjerenja onečišćujućih tvari u zraku za koje su propisane referentne metode mjerenja pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona ako je za njih akreditiran ili ima potvrdu referentnog laboratorija o osiguranju kvalitete mjerenja i podataka za svaku metodu mjerenja posebno i ima potvrdu referentnog laboratorija da su provedeni testovi ekvivalencije drugih metoda mjerenja s referentnim metodama sukladno standardima Europske komisije.

(3) Iznimno od stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, za automatske metode mjerenja sumporovodika (H_2S), amonijaka (NH_3) i merkaptana, uvjet za izdavanje dozvole za mjerenje H_2S je potvrda o akreditaciji ili potvrda referentnog laboratorija za mjerenje sumporova dioksida (SO_2), uvjet za izdavanje dozvole za mjerenje NH_3 je potvrda o akreditaciji ili potvrda referentnog laboratorija za mjerenje dušikova dioksida (NO_2) i uvjet za izdavanje dozvole za mjerenje merkaptana je potvrda o akreditaciji ili potvrda referentnog laboratorija za mjerenje benzena (C_6H_6). Za druge metode mjerenja sumporovodika, amonijaka, merkaptana i metanala, uvjet za izdavanje dozvole je da je ispitni laboratorij akreditiran sukladno mjerodavnoj usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije za mjerenje onečišćujuće tvari za koju traži dozvolu ili dokaz o posjedovanju sljedivog mjerača protoka sukladno mjerodavnoj usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije te dokaz da je analiza uzoraka provedena opremom dokazive sljedivosti sukladno mjerodavnoj usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije.

(4) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, za praćenje onečišćujućih tvari u zraku za koje nisu propisane referentne metode pravna osoba – ispitni laboratorij može koristiti druge metode mjerenja ako je za njih akreditiran prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije. Mjerenja u državnoj mreži provode se tako da pravna osoba – referentni laboratorij za mjerenje SO_2 provodi automatska mjerenja H_2S , a za mjerenje NO_2 provodi automatska mjerenja za NH_3 .

(5) Za praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, osim referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 50. ovoga Zakona, pravna osoba – ispitni laboratorij može koristiti i druge metode mjerenja ako je za njih akreditiran, uz dokazivanje ekvivalentnosti prema zahtjevu norme HRN CEN/TS 14793.

(6) Pravna osoba – ispitni laboratorij može obavljati djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i/ili provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija iz nepokretnih izvora prema referentnoj metodi mjerenja odnosno drugoj metodi mjerenja za koju je ishodio dozvolu iz članka 62. ovoga Zakona.

(7) Odredba stavka 1. podstavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na Državni hidrometeorološki zavod.

Članak 64.

(1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 62. ovoga Zakona prilaže se:

- popis radnika s dokazom o njihovoj stručnoj osposobljenosti – elektronički zapis o radnom stažu ili potvrda o radnom stažu i diploma
- opis radnog iskustva radnika te popis stručnih poslova praćenja kvalitete zraka ili praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora u kojima je sudjelovao
- izvadak iz zemljišne knjige odnosno ugovor o zakupu radnog prostora uz izvadak iz zemljišne knjige zakupodavca
- potvrda o akreditaciji praćenja kvalitete zraka prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije ili potvrda referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka, s popisom referentnih metoda mjerenja ili drugih metoda mjerenja za koje je proveden postupak dokazivanja ekvivalentnosti s referentnim metodama mjerenja propisanim pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona, za koje se traži dozvola
- potvrda o akreditaciji praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije s popisom referentnih metoda mjerenja ili drugih metoda mjerenja za koje je proveden postupak dokazivanja ekvivalentnosti s referentnim metodama mjerenja odnosno za svaku metodu posebno sukladno CEN i ISO normama navedenim u tehničkoj specifikaciji HRS CEN/TS 15675 propisanim pravilnikom iz članka 49. ovoga Zakona za koje se traži dozvola i
- potvrda o akreditaciji praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije s popisom referentnih metoda mjerenja emisija koje su u skladu s normom HRN EN 14181 za koje se traži dozvola.

(2) Potvrdu o akreditaciji iz stavka 1. podstavaka 4., 5. i 6. ovoga članka izdaje tijelo koje obavlja poslove nacionalne službe za akreditaciju.

(3) Potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za pojedine metode mjerenja iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka izdaje pravna osoba – referentni laboratorij iz članka 68. ovoga Zakona.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ako u Republici Hrvatskoj za određenu referentnu metodu mjerenja ne postoji pravna osoba – referentni laboratorij iz članka 68. ovoga Zakona, priznaje se potvrda referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za pojedine metode mjerenja države članice Europske unije. Potvrda mora biti prevedena na hrvatski jezik po ovlaštenoj osobi.

(5) Potvrdu o provedenom postupku dokazivanja ekvivalentnosti drugih metoda mjerenja kvalitete zraka s referentnim metodama propisanim pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona, za koje se traži dozvola, izdaje pravna osoba – referentni laboratorij iz članka 68. ovoga Zakona.

Članak 65.

(1) Vlasnik ili korisnik izvora onečišćivanja zraka može započeti samostalno obavljati djelatnost praćenja kvalitete zraka i/ili praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, unutar svoje registrirane djelatnosti, ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo izdaje rješenjem vlasniku ili korisniku izvora onečišćenja zraka ako ispunjava uvjete iz članka 63. ovoga Zakona.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka prilažu se dokazi iz članka 64. ovoga Zakona.

(4) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 66.

(1) Pravna osoba – ispitni laboratorij koji ima sjedište u državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru može u Republici Hrvatskoj obavljati djelatnosti iz članka 62. ovoga Zakona ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka izdaje se pravnoj osobi – ispitnom laboratoriju koji udovoljava sljedećim uvjetima:
– ima registriranu djelatnost prema kojoj u državi svoga sjedišta ima pravo obavljanja poslova praćenja kvalitete zraka odnosno praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora te da prema registriranoj djelatnosti u državi svoga sjedišta smije obavljati iste poslove u svezi s kojim zaključuje ugovor s naručiteljem iz Republike Hrvatske odnosno da u tom pogledu nema ograničenja i

– na odgovarajući način ispunjava uvjete propisane u članku 63. ovoga Zakona.

(3) Pravna osoba – ispitni laboratorij koji ima sjedište izvan Europske unije može u Republici Hrvatskoj obavljati djelatnosti iz članka 62. ovoga Zakona ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(4) Dozvola iz stavka 3. ovoga članka izdaje se pravnoj osobi – ispitnom laboratoriju koji udovoljava sljedećim uvjetima:
– na odgovarajući način ispunjava uvjete propisane stavkom 2. ovoga članka i
– da dodatno dostavi dokaz o postojanju uzajamnosti, odnosno podatke o propisu kojim je propisana uzajamnost za pravne osobe u Republici Hrvatskoj u državi njegova sjedišta i službenom glasilu u kojem je propis objavljen.

(5) Za potrebe izdavanja dozvole Ministarstvo traži mišljenje pravne osobe – referentnog laboratorija iz članka 68. ovoga Zakona o ispunjavanju uvjeta iz članka 63. stavka 1. podstavka 4. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na potvrdu referentnog laboratorija za osiguranje kvalitete mjerenja i podataka za svaku referentnu metodu mjerenja.

(6) Dozvolu iz stavaka 1. ili 3. ovoga članka Ministarstvo izdaje rješenjem.

(7) Protiv rješenja iz stavka 6. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 67.

(1) Djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka na području Republike Hrvatske obavlja pravna osoba – referentni laboratorij.

(2) Referentni laboratorij iz stavka 1. ovoga članka obavlja sljedeće poslove:

– osigurava i provjerava mjernu sljedivost ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka sukladno usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije jedanput godišnje

- surađuje s referentnim laboratorijima za praćenje kvalitete zraka država članica Europske unije u svrhu osiguranja usporedivosti i kvalitete mjerenja i s Europskom komisijom
- sudjeluje na ispitivanjima sposobnosti međulaboratorijskim usporedbama s drugim referentnim laboratorijima država članica Europske unije koje organizira Europska komisija, za one referentne metode za koje se ispitivanja organiziraju
- osigurava da se mjerenja provode referentnim metodama ili izdaje potvrde da se za druge metode mjerenja provode testovi ekvivalencije sukladno standardima Europske komisije
- pruža znanstveno-stručnu i tehničku pomoć iz područja praćenja kvalitete zraka na zahtjev Ministarstva
- podupire rad Europske mreže nacionalnih referentnih laboratorija koju je osnovala Europska komisija
- prati, proučava i unapređuje stanje u području praćenja kvalitete zraka
- daje ocjene i mišljenja za metode, postupke i programe praćenja kvalitete zraka iz djelokruga referentnog laboratorija i
- izdaje ispitnim laboratorijima potvrdu o osiguranju kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka za svaku metodu mjerenja posebno na temelju provjere mjerne sljedivosti iz podstavka 1. ovoga stavka i rezultatima provedenog postupka ispitivanja ekvivalentnosti metoda mjerenja za koje je ispitni laboratorij podnio dokaz.

(3) Referentni laboratorij iz stavka 1. ovoga članka obavlja poslove iz stavka 2. ovoga članka na način propisan pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona.

(4) Uz poslove iz stavka 2. ovoga članka referentni laboratorij može obavljati i poslove organizacije i provođenja ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama na nacionalnoj razini.

Članak 68.

(1) Pravna osoba - referentni laboratorij može obavljati djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka iz članka 67. ovoga Zakona ako ishodi dozvolu Ministarstva.

(2) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka izdaje se pravnoj osobi - referentnom laboratoriju koji ispunjava uvjete iz članka 63. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona te posebne uvjete:

- registriran je za obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka
- akreditiran je prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije za jednu ili više referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona i
- uspješno je sudjelovao u ispitivanjima sposobnosti referentnih laboratorija u međunarodnim programima međulaboratorijskih usporedbi za referentne metode mjerenja propisane pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona za koje je akreditiran i za koje se ispitivanja organiziraju.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka prilažu se dokazi iz članka 64. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona te posebni dokazi:

- potvrda o akreditaciji prema zahtjevu usklađene norme za ispitne i umjerne laboratorije s popisom referentnih metoda mjerenja propisanih pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona i za koje se traži dozvola i
- dokaz o uspješno provedenom sudjelovanju u ispitivanjima sposobnosti referentnih laboratorija u međunarodnim programima međulaboratorijskih usporedbi za referentne metode mjerenja propisane pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona za koje je akreditiran za one referentne metode za koje se ispitivanja organiziraju.

(4) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka za obavljanje poslova iz članka 67. stavka 4. ovoga Zakona izdaje se pravnoj osobi - referentnom laboratoriju koji ispunjava dodatni uvjet da je akreditiran u skladu s mjerodavnom usklađenom normom za ispitivanje sposobnosti i raspolaže mjernom opremom i radnim prostorom za potrebe provođenja redovitih ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama.

(5) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka za poslove iz članka 67. stavka 4. ovoga Zakona prilažu se posebni dokazi:

– potvrda o akreditaciji u skladu s mjerodavnom usklađenom normom za ispitivanje sposobnosti za poslove iz članka 67. stavka 4. ovoga Zakona i

– dokaz o raspolaganju mjernom opremom i radnim prostorom za organizaciju ispitivanja sposobnosti ispitnih laboratorija za praćenje kvalitete zraka međulaboratorijskim usporedbama.

(6) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo izdaje rješenjem.

(7) Protiv rješenja iz stavka 6. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(8) Odredba stavka 2. podstavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na Državni hidrometeorološki zavod.

Članak 69.

(1) Sredstva za sudjelovanje referentnog laboratorija na međunarodnim ispitivanjima sposobnosti laboratorija i za suradnju s državama članicama Europske unije i Europskom komisijom u svrhu osiguranja usporedivosti i kvalitete mjerenja osigurava Ministarstvo.

(2) Referentni laboratorij dostavlja Ministarstvu godišnji program rada za poslove iz stavka 1. ovoga članka na temelju kojeg ostvaruje pravo na pokriće dijela troškova.

(3) Povjerenstvo za praćenje rada referentnih laboratorija osniva ministar odlukom. Način rada povjerenstva propisan je pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona.

Članak 70.

(1) Dozvola iz članka 62., članka 65., članka 66. stavaka 1. i 3. i članka 68. ovoga Zakona izdaje se na rok do isteka roka važenja potvrde o akreditaciji.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dozvola za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka izdana na temelju potvrde referentnog laboratorija iz članka 64. stavaka 3. i 5. ovoga Zakona izdaje se na rok do pet godina uz uvjet da za svaku godinu važenja dozvole pravna osoba – ispitni laboratorij dostavi Ministarstvu novu potvrdu referentnog laboratorija.

(3) Ako pravna osoba – ispitni laboratorij koji je ishodio dozvolu iz stavka 2. ovoga članka ne dostavi potvrdu referentnog laboratorija iz članka 64. stavaka 3. i 5. ovoga Zakona za pojedinu godinu važenja te dozvole, Ministarstvo rješenjem ukida tu dozvolu.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako potvrda o akreditaciji ne sadrži rok važenja, dozvola iz članka 62., članka 65., članka 66. stavaka 1. i 3. i članka 68. ovoga Zakona izdaje se na rok do pet godina.

(5) U slučaju promjene ispunjavanja uvjeta za izdavanje dozvole iz članka 62., članka 65., članka 66. stavaka 1. i 3. i članka 68. ovoga Zakona, pravna osoba dužna je u roku od osam dana od dana nastale promjene o tome izvijestiti Ministarstvo.

(6) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 71.

(1) Pravna osoba koja je dobila dozvolu Ministarstva dužna je poslove praćenja kvalitete zraka, emisija u zrak, godišnju provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka obavljati kvalitetno i odgovorno, u skladu s pravilima struke te je odgovorna za istinitost i stručnu utemeljenost podataka i obavljenih poslova.

(2) Pravna osoba koja je dobila dozvolu Ministarstva mora osigurati nepristranost svojih radnika koji ne smiju biti izloženi poslovnim, financijskim i drugim pritiscima koji mogu utjecati na njihovu tehničku prosudbu.

Članak 72.

(1) Ministarstvo će po službenoj dužnosti ili po prijedlogu inspektora zaštite okoliša rješenjem ukinuti pravnoj osobi iz članaka 62., 65., 66. i 68. ovoga Zakona dozvolu i prije isteka roka iz članka 70. stavaka 1. i 4. ovoga Zakona u sljedećim slučajevima:

1. ako Ministarstvo utvrdi da osoba koja je ishodila dozvolu ne ispunjava propisane uvjete ili obveze

2. kada pravna osoba koja je ishodila dozvolu u svom radu ne provodi poslove propisane ovim Zakonom te drugim posebnim propisima.

(2) Ministarstvo dostavlja rješenje iz stavka 1. ovoga članka inspekciji nadležnoj za poslove zaštite okoliša.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 73.

Popis pravnih osoba kojima je izdana dozvola za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka objavljuje Ministarstvo na mrežnim stranicama.

Članak 74.

(1) Utvrđivanje kvalitete goriva kao proizvoda definiranih uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona obavlja se na temelju izvršenog uzorkovanja i laboratorijske analize te ocjene laboratorijske analize u skladu sa zahtjevima usklađenih normi za uzorkovanje, laboratorijsku analizu i ocjenjivanje sukladnosti.

(2) Laboratorijsku analizu proizvoda iz stavka 1. ovoga članka obavlja pravna osoba – ispitni laboratorij koji posjeduje potvrdu o akreditaciji izdanu od strane tijela koje obavlja poslove nacionalne službe za akreditaciju.

(3) Uzorkovanje i ocjenu laboratorijske analize kvalitete proizvoda iz stavka 1. ovoga članka obavlja pravna osoba – neovisno inspekcijско tijelo vrste A koje posjeduje potvrdu o akreditaciji izdanu od strane tijela koje obavlja poslove nacionalne službe za akreditaciju.

(4) Popis pravnih osoba iz stavaka 2. i 3. ovoga članka objavljuje se na mrežnim stranicama tijela koje obavlja poslove nacionalne službe za akreditaciju.

VII. INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE ZRAKA

Članak 75.

(1) Informacijski sustav zaštite zraka sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša koji čini dio Europskog informacijskog sustava zaštite okoliša.

(2) Informacijski sustav iz stavka 1. ovoga članka vodi Ministarstvo.

(3) Informacijski sustav zaštite zraka sadrži:

- podatke o kvaliteti zraka iz državne mreže
- podatke o kvaliteti zraka iz mjernih postaja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i mjerenja posebne namjene koje osigurava onečišćivač
- podatke o emisijama izvora onečišćivanja zraka
- podatke o kvaliteti proizvoda i opreme na terminalima
- podatke o kvaliteti proizvoda
- planove i programe za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka
- podatke o prekoračenju pragova upozorenja, praga obavješćivanja i mjere zaštite ljudi i okoliša u takvim prilikama
- podatke o pravnim osobama koje obavljaju djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka
- podatke iz registra onečišćivanja okoliša i
- druge podatke važne za zaštitu zraka.

(4) Tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti dužni su pravodobno i bez naknade dostaviti podatke iz svoje nadležnosti koji su potrebni za vođenje informacijskog sustava zaštite zraka i za izradu Plana, Programa i Izvješća.

(5) Informacijski sustav zaštite zraka usklađuje se i povezuje s informacijskim sustavima koje vode druga tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima.

(6) Tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koji posjeduju podatke od značaja za upravljanje kvalitetom zraka i vođenjem Informacijskog sustava zaštite zraka obvezni su ih ustupiti ili učiniti dostupnima u elektroničkom obliku Ministarstvu na njegov zahtjev.

VIII. FINANCIRANJE ZAŠTITE ZRAKA

Članak 76.

(1) Sredstva za financiranje zaštite zraka osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, proračunima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te iz drugih izvora, prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koriste se za financiranje:

- državne mreže
- mjernih postaja i mjerenja posebne namjene jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- procjenu kvalitete zraka
- modeliranje za potrebe procjene iz članaka 24. do 28. ovoga Zakona i za potrebe izvješćivanja iz članka 59. ovoga Zakona
- modeliranje za potrebe stručnih analiza podataka o emisijama onečišćujućih tvari i određivanje doprinosa pojedinog izvora emisija razinama onečišćujućih tvari u zraku za potrebe akcijskih planova iz članka 54. ovoga Zakona
- obveza prema međunarodnim ugovorima
- izrade programa mjerenja posebne namjene
- mjera zaštite ljudi pri pojavi pragova upozorenja
- mjera i programa za zaštitu zraka
- izrade i provedbe akcijskih planova zaštite i poboljšanja kvalitete zraka i kratkoročnih akcijskih planova
- stručnih i znanstvenih istraživanja potrebnih za ostvarivanje ciljeva ovoga Zakona
- poticanja korištenja ekološki prihvatljivih vozila, čistijih tehnologija i obnovljivih izvora energije i
- poticanja uvođenja mjera energetske učinkovitosti.

(3) Drugi izvori iz stavka 1. ovoga članka jesu: sredstva onečišćivača, donacije, zajmovi, sredstva državne potpore, sredstva međunarodne pomoći, sredstva stranih ulaganja namijenjenih za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka.

IX. UPRAVNI NADZOR

Članak 77.

Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega te zakonitost rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti nad povjerenim im upravnim i drugim stručnim poslovima u području zaštite zraka obavlja Ministarstvo.

X. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 78.

(1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i propisa iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona provode inspektori zaštite okoliša Državnog inspektorata (u daljnjem tekstu: inspektor zaštite okoliša), ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

(2) Na inspekcijski nadzor koji se provodi na temelju odredbi ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita okoliša, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

Članak 79.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega kojima se propisuju granične vrijednosti sastavnica i/ili značajke kvalitete proizvoda, način utvrđivanja kvalitete proizvoda, dokazivanje sukladnosti te stavljanje proizvoda na tržište provode tržišni inspektori Državnog inspektorata (u daljnjem tekstu: tržišni inspektor).

(2) Inspekcijski nadzor koji se odnosi na provedbu ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega kojima se propisuju granične vrijednosti u vezi sa sastavom brodskih goriva i/ili drugih značajki kvalitete brodskih goriva, način utvrđivanja kvalitete brodskih goriva te način dokazivanja sukladnosti brodskih goriva koja se koriste na plovnim objektima provode inspektori tijela državne uprave nadležnog za inspekcijske poslove u području sigurnosti plovidbe (u daljnjem tekstu: inspektor sigurnosti plovidbe).

Članak 80.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora tržišni inspektor će rješenjem narediti otklanjanje nepravilnosti i odrediti primjereni rok u kojem nepravilnosti treba otkloniti ako utvrdi da proizvodi definirani Uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona koji su stavljeni na tržište i/ili stavljeni na raspolaganje na tržištu nisu označeni ili su nepotpuno označeni, ako nije utvrđena kvaliteta proizvoda na propisani način ili dokazivanje sukladnosti proizvoda nije obavljeno ili nije obavljeno na propisani način.

(2) U slučaju sumnje, a zbog koje je u postupku inspekcijskog nadzora potrebno utvrditi odgovara li proizvod iz stavka 1. ovoga članka propisanim zahtjevima označivanja i/ili kvalitete, tržišni inspektor može rješenjem privremeno zabraniti stavljanje proizvoda na tržište /ili na raspolaganje na tržištu u vremenu potrebnom za dodatne preglede i ispitivanje.

(3) Tržišni inspektor će rješenjem zabraniti stavljanje na tržište proizvoda definiranih uredbom iz članka 48. ovoga Zakona ako utvrdi da ne odgovaraju propisanoj kvaliteti ili ne zadovoljavaju granične vrijednosti ili u svom sastavu sadrže tvari koje nisu dozvoljene.

(4) Mjera iz stavka 3. ovoga članka odnosi se i na proizvod uzorkovan i ispitan za potrebe Programa praćenja kvalitete goriva iz članka 49. ovoga Zakona za koji je u najkraćem mogućem roku od utvrđivanja rezultata dostavljena obavijest s rezultatima ispitivanja i ocjenom rezultata ispitivanja da proizvod ne odgovara propisanoj kvaliteti.

Članak 81.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor sigurnosti plovidbe će rješenjem narediti otklanjanje nepravilnosti i odrediti primjereni rok u kojem nepravilnosti treba otkloniti ako utvrdi nepravilnosti propisane uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) U slučaju sumnje i/ili prijave da brodsko gorivo ne odgovara odredbama uredbe iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona, inspektor sigurnosti plovidbe može rješenjem privremeno zabraniti korištenje brodskog goriva u vremenu potrebnom za dodatne preglede i analize.

(3) Inspektor sigurnosti plovidbe će rješenjem zabraniti uporabu brodskog goriva na plovilu koje ne odgovara odredbama uredbe iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona i koje u svom sastavu sadrži nedopuštene tvari i/ili onečišćujuće tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti.

Članak 82.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor zaštite okoliša provodi izravni uvid u opće i pojedinačne akte, nadzire uvjete i način rada nadziranih pravnih osoba i obrtnika te poduzima ovim Zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se utvrđeno stanje uskladi s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor zaštite okoliša osobito nadzire:

- nepokretne izvore onečišćivanja zraka
- redovitost praćenja emisije iz nepokretnih izvora onečišćivanja zraka
- rad uređaja za smanjivanje emisija
- vođenje evidencija o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja, o upotrijebljenom gorivu i otpadu prilikom suspaljivanja i dostavljanje podataka o kvaliteti zraka i emisijama iz nepokretnih izvora
- izvršenje obveza županije, Grada Zagreba, grada i općine propisanih ovim Zakonom
- provedbu akcijskih planova iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona
- provedbu kratkoročnih akcijskih planova iz članka 55. stavka 1. ovoga Zakona
- praćenje kvalitete zraka u postajama za trajno praćenje kvalitete zraka
- provedbu mjera zaštite kvalitete zraka utvrđenih u rješenju o procjeni utjecaja na okoliš i rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša po posebnom propisu
- provedbu mjerenja kvalitete zraka iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona
- obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora, provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka
- obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka i
- provedbu međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka.

Članak 83.

(1) Stranke u inspekcijskom postupku nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega mogu biti onečišćivač, operater, dobavljač, distributer, isporučitelj, trgovac, pravna osoba koja obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora, pravna osoba koja obavlja djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: nadzirana osoba).

(2) Podnositelj prijave nije stranka u inspekcijskom postupku nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Članak 84.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, u slučaju povrede ovoga Zakona i/ili propisa donesenih na temelju njega, inspektor zaštite okoliša ima pravo i obvezu nadziranoj osobi rješenjem narediti mjere s rokom izvršenja, i to:

- otklanjanje nedostataka
- otklanjanje nezakonitosti u postupanju
- zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku
- zabranu uporabe postrojenja i uređaja
- mjerenje emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora
- zabranu uporabe postrojenja i uređaja koji su prouzročili prekoračenje granične vrijednosti emisije
- zabranu obavljanja djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora
- zabranu obavljanja djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka
- provedbu mjera zaštite zraka iz rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš i/ili rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša odnosno okolišne dozvole
- provedbu mjera zaštite zraka iz akcijskog plana koji je izdalo nadležno tijelo u jedinici lokalne samouprave i/ili

– provedbu mjera zaštite zraka iz kratkoročnog akcijskog plana koji je izdalo nadležno tijelo u jedinici lokalne samouprave te poduzimati i druge radnje u svrhu sprječavanja onečišćenja zraka protivno ovome Zakonu.

(2) Ako se u provedbi inspekcijskog nadzora utvrde nedostaci i nepravilnosti u radu, inspektor zaštite okoliša ukazuje nadziranoj osobi nad kojom se provodi nadzor na nedostatke i nepravilnosti i određuje rok njihova otklanjanja, što se unosi u zapisnik, od kojeg se jedan primjerak daje nadziranoj osobi nad kojom je proveden nadzor.

(3) Ako nadzirana osoba nad kojom je proveden nadzor ne otkloni nedostatke i nepravilnosti u zadanom roku, inspektor zaštite okoliša rješenjem naređuje otklanjanje nedostataka i poduzima druge radnje za koje je ovlašten u slučaju utvrđenja prekršaja ili kaznenog djela.

Članak 85.

(1) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nezakonitosti u postupanju u primjerenom roku ako utvrdi da:

- ne vodi i ne izrađuje propisane očevidnike, evidencije, bilance odnosno ne donosi propisane planove i programe
- ne izrađuje propisana izvješća, evidencije i obrasce
- nije izradila izvješća o prvim, povremenim, posebnim i kontinuiranim mjerenjima u skladu s propisom kojim se uređuje praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnog izvora
- izvješća, evidencije, bilance, obrasce i podatke iz očevidnika ne dostavlja nadležnim tijelima i/ili
- nije u Registar postrojenja prijavila postrojenje u kojem se koriste organska otapala ili proizvode koji sadrže hlapljive organske spojeve.

(2) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nedostataka ako utvrdi da dokumente iz stavka 1. podstavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne izrađuje na propisani način.

(3) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nedostataka i nepravilnosti u postupanju ako utvrdi da nadzirana osoba ne radi u skladu s provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i akata Europske unije iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 86.

(1) Inspektor zaštite okoliša će poznatom onečišćivaču rješenjem narediti uklanjanje utvrđenih nedostataka ili nepravilnosti u radu zbog kojih je došlo ili može doći do prekoračenja graničnih vrijednosti (GV) za zaštitu zdravlja ljudi u određenom roku.

(2) Ako onečišćivač iz stavka 1. ovoga članka ne izvrši rješenje, inspektor zaštite okoliša će rješenjem zabraniti uporabu postrojenja odnosno uređaja koji su prouzročili prekoračenja granične vrijednosti (GV) za zaštitu zdravlja ljudi.

Članak 87.

Inspektor zaštite okoliša će poznatom onečišćivaču rješenjem narediti zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, uporabu postrojenja i uređaja koji su prouzročili onečišćenost zraka iznad praga upozorenja dok se nedostaci ne uklone.

Članak 88.

(1) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora:

- ako je došlo do izmjene goriva
- ako nije obavila povremena mjerenja emisija
- ako nije obavila povremena mjerenja emisija u propisanim rokovima
- ako nije obavila mjerenje iz novih ili rekonstruiranih nepokretnih izvora
- ako utvrdi nepravilnosti u obavljenom mjerenju, a na trošak osobe koja je mjerila i/ili
- ako utvrdi da je mjerenje obavila neovlaštena osoba.

(2) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti posebna mjerenja u slučaju osnovane sumnje da je došlo do prekomjernog ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak.

(3) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti provedbu kontinuiranog mjerenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora u primjerenom roku ako utvrdi da ih ne provodi ili ih ne provodi na propisani način.

Članak 89.

Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu uporabe postrojenja i uređaja koji su prouzročili prekoračenje granične vrijednosti emisije dok se nedostaci ili nepravilnosti ne otklone.

Članak 90.

Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti provedbu mjera iz rješenja o procjeni utjecaja na okoliš, okolišne dozvole odnosno rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša ako ih ne provodi.

Članak 91.

(1) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu obavljanja djelatnosti praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora:

- ako nema dozvolu Ministarstva
- ako ne ispunjava uvjete na temelju kojih je dobila dozvolu Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta i/ili
- ako obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora prema referentnoj metodi odnosno drugoj metodi mjerenja za koju nema dozvolu.

(2) Inspektor zaštite okoliša će nadziranoj osobi rješenjem narediti zabranu obavljanja djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka:

- ako nema dozvolu Ministarstva
- ako ne ispunjava uvjete na temelju kojih je dobila dozvolu Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta i/ili
- ako obavlja osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka prema referentnoj metodi za koju nema dozvolu.

(3) Ako su rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donesena jer nadzirana osoba ne udovoljava uvjetima stavka 1. podstavaka 2. i 3. odnosno stavka 2. podstavaka 2. i 3. ovoga članka, inspektor zaštite okoliša predložiti će Ministarstvu ukidanje dozvole.

Članak 92.

(1) Ako inspektor zaštite okoliša utvrdi prekoračenje granične vrijednosti emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na temelju emisijskih podataka može donijeti inspekcijsko rješenje i bez saslušanja stranke.

(2) Inspektor zaštite okoliša može donijeti usmeno rješenje u slučaju pojave prekoračenja praga upozorenja poznatom onečišćivaču koji je prouzročio onečišćenost zraka.

(3) Inspektor zaštite okoliša može donijeti usmeno rješenje u slučaju kada je potrebno otkloniti neposrednu opasnost za zdravlje ljudi i okoliš.

(4) Pisani otpravak usmenog rješenja mora se dostaviti stranki u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(5) Obveza izvršenja usmenog rješenja počinje teći od priopćenja usmenog rješenja stranki.

Članak 93.

(1) U svrhu osiguranja provedbe mjera iz članka 86. stavka 2., članka 87., članka 89. i članka 91. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona inspektor zaštite okoliša može pečačenjem radnih prostorija, postrojenja, prostora i sredstva za rad, uređaja i druge opreme ili na drugi način onemogućiti daljnje nezakonito obavljanje djelatnosti.

(2) Način pečačenja iz stavka 1. ovoga članka određen je zakonom kojim se uređuje Državni inspektorat.

Članak 94.

(1) Ako nadzirana osoba ne izvrši rješenjem naređenu mjeru iz članka 85. stavaka 1., 2. i 3., članka 86. stavka 1., članka 88. stavaka 1., 2. i 3. i članka 90. ovoga Zakona, inspektor zaštite okoliša donosi rješenje o izvršenju koje sadrži opomenu o novčanoj kazni i iznos kazne.

(2) Ako izvršenik ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor donosi rješenje o novčanoj kazni.

(3) Novčanu kaznu iz stavka 2. ovoga članka izvršenik uplaćuje u korist državnog proračuna Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka rješenja o izvršenju.

(4) Ako izvršenik istekom roka iz stavka 3. ovoga članka ne dostavi inspektoru dokaz o uplati novčane kazne, naplati će se pristupiti prisilnim putem u skladu s propisima koji se primjenjuju na sudsko izvršenje.

Članak 95.

(1) Ako izvršenik ni nakon izrečene novčane kazne ne postupi po izvršnom rješenju iz članka 85. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona, izvršenje rješenja provest će se putem treće osobe na trošak izvršenika.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka inspektor zaštite okoliša će Ministarstvu predložiti ukidanje dozvole.

(3) Ako izvršenik ni nakon izrečene novčane kazne ne postupi po izvršnom rješenju iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona, izvršenje rješenja će se provesti putem treće osobe na trošak izvršenika.

(4) Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja namiruju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske do naplate od nadzirane pravne odnosno fizičke osobe kojoj je izvršenje naređeno.

Članak 96.

(1) Protiv rješenja inspektora zaštite okoliša, tržišnog inspektora ili inspektora sigurnosti plovidbe može se izjaviti žalba nadležnom tijelu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(2) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

XI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 97.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 600.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba – onečišćivač ako:

– koristi izvore onečišćenja zraka iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona koji nisu izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije odnosno da ne ispuštaju/unose u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu narušiti kvalitetu zraka (članak 10. stavak 4.)

– ne osigura praćenje kvalitete zraka prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša odnosno okolišnoj dozvoli (članak 35. stavak 1.)

– koristi proizvode stavljene na tržište čije sastavnice i/ili druge značajke kvalitete prekoračuju granične vrijednosti propisane uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona

– ne provede i ne financira mjere za smanjivanje onečišćenja zraka utvrđenih u akcijskom planu za poboljšanje kvalitete zraka (članak 54. stavak 10.)

– ne provede i ne financira mjere za smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak utvrđenih u kratkoročnom akcijskom planu (članak 55. stavak 7.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 do 70.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba – obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 250.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. podstavka 5. ovoga članka kaznit će se zapovjednik broda ili član posade koji ga zamjenjuje odnosno osoba koja upravlja brodicom ili jahtom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna.

Članak 98.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 600.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba – dobavljač, distributer i/ili trgovac ako stavlja na tržište proizvode i/ili na raspolaganje na tržištu čije sastavnice i/ili druge značajke kvalitete ne zadovoljavaju granične vrijednosti propisane uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 do 70.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba – obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 250.000,00 kuna.

Članak 99.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– izvorne i validirane podatke o obavljenim mjerenjima kvalitete zraka određenima u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka ne dostavi nadležnom upravnom tijelu županije, Grada Zagreba i jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 35. stavak 2.)

– ne osigura redovito praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i/ili o tome ne vodi evidenciju (članak 42. stavak 1. podstavak 1.)

– ne osigura obavljanje mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora (članak 42. stavak 1. podstavak 2.)

– ne vodi evidenciju o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja te učestalosti mjerenja emisije (članak 42. stavak 1. podstavak 3.)

– ne vodi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu prilikom procesa suspaljivanja (članak 42. stavak 1. podstavak 4.)

– ne vodi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija (članak 42. stavak 1. podstavak 5.)

– utvrđivanje kvalitete proizvoda te način dokazivanja sukladnosti ne provodi na način propisan uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona

– ne označi proizvode na način propisan uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona

– ne provodi praćenje kvalitete zraka na način propisan pravilnikom iz članka 23. ovoga Zakona

– ne provodi praćenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na način propisan pravilnikom iz članka 50. ovoga Zakona

– ne provodi provjeru ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na način propisan pravilnikom iz članka 50. ovoga Zakona

– obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora bez dozvole Ministarstva (članak 62. stavak 1.)

– obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora prema referentnoj metodi mjerenja odnosno drugoj metodi mjerenja za koju nije ishodila dozvolu Ministarstva (članak 63. stavak 6.)

– obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka i/ili praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora unutar svoje registrirane djelatnosti bez dozvole Ministarstva (članak 65. stavak 1.)

– obavlja djelatnost praćenja kvalitete zraka, praćenja emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora i provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora bez dozvole Ministarstva (članak 66. stavci 1. i 3.)

- ne obavlja poslove referentnog laboratorija na način propisan člankom 67. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona
- obavlja djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka bez dozvole Ministarstva (članak 68. stavak 1.)
- ne obavijesti o promjeni ispunjavanja uvjeta za izdavanje dozvole iz članka 62., 65., članka 66. stavaka 1. i 3. i članka 68. ovoga Zakona (članak 70. stavak 5.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba – obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 150.000,00 kuna.

Članak 100.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne dostavlja podatke u registar Ministarstva na propisani način (članak 42. stavak 2.)
- ne dostavlja godišnje izvješće o emisijama onečišćujućih tvari iz nepokretnih izvora na način propisan uredbom iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona
- ne dostavlja izvješće o kvaliteti i količinama proizvoda koji se stavljaju u promet na tržište Republike Hrvatske na način propisan uredbom iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 25.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba – obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 70.000,00 kuna.

Članak 101.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba jedinice područne (regionalne) samouprave, Grada Zagreba i velikoga grada ako:

- ne donese Program iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona
- ne objavi Program iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona (članak 13. stavak 3.)
- ne izradi izvješće o provedbi Programa za razdoblje od četiri godine (članak 14. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u Gradu Zagrebu i jedinici lokalne samouprave ako:

- ne donese akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka (članak 54. stavak 3.)
- ne donese kratkoročni akcijski plan za zonu ili aglomeraciji gdje postoji rizik da će razine onečišćujućih tvari prekoračiti prag upozorenja za sumporov dioksid i dušikov dioksid (članak 55. stavak 1.).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u jedinici područne (regionalne) samouprave, Gradu Zagrebu i jedinici lokalne samouprave ako:

- za uspostavljene mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području ne dostavi Ministarstvu izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 34. stavak 5.)
- za mjerne postaje onečišćivača ne dostavi Ministarstvu izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka (članak 35. stavak 3.).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u Gradu Zagrebu i jedinici lokalne samouprave ako:

- ne naredi primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i način njihove provedbe ili provedbu mjera iz kratkoročnih akcijskih planova (članak 46. stavak 1.)

– ne informira javnost o prekoračenjima razine sumporovog dioksida i dušikovog dioksida iznad propisanih pragova upozorenja ili praga obavješćivanja za prizemni ozon putem priopćenja u medijima koji pokrivaju područje te jedinice lokalne samouprave (članak 46. stavak 4.).

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u jedinici lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave ako ne naredi primjenu posebnih mjera za zaštitu vegetacije (članak 46. stavak 2.).

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u Gradu Zagrebu i jedinici lokalne samouprave ako po utvrđivanju opravdanosti zahtjeva ili prijave građana da je došlo do onečišćenja u roku od pet dana ne donese odluku o mjerenjima posebne namjene ili procjeni razine onečišćenosti (članak 36. stavak 1.).

Članak 102.

Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u Državnom hidrometeorološkom zavodu ako:

– ne osigura provedbu stručne analize podataka o emisijama onečišćujućih tvari za potrebe akcijskih planova (članak 7. stavak 3.)

– ne osigura provedbu praćenja kvalitete zraka na postajama u državnoj mreži (članak 31. stavak 1.)

– ne dostavi Ministarstvu izvorne i validirane podatke i izvješće o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka do 30. travnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu (članak 31. stavak 6.).

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 103.

(1) Vlada Republike Hrvatske će propise iz članka 19. stavka 2., članka 20. stavka 1., članka 30. stavka 3., članka 33. stavka 4., članka 40. stavka 1., članka 47. stavka 1. i članka 48. stavka 1. ovoga Zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar će propise iz članka 23., članka 32. stavka 3., članka 50., članka 54. stavka 11. i članka 59. stavka 6. ovoga Zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Vlada će Program iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar će Program iz članka 41. stavka 4. ovoga Zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 104.

Do stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovoga Zakona ostaju na snazi:

– Uredba o kakvoći biogoriva (»Narodne novine«, br. 141/05. i 33/11.)

– Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (»Narodne novine«, br. 117/12.)

– Uredba o graničnim vrijednostima sadržaja hlapivih organskih spojeva u određenim bojama i lakovima koji se koriste u graditeljstvu i proizvodima za završnu obradu vozila (»Narodne novine«, br. 69/13.)

– Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 1/14.)

– Uredba o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (»Narodne novine«, br. 65/16.)

– Uredba o kvaliteti tekućih naftnih goriva i načinu praćenja i izvješćivanja te metodologiji izračuna emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku isporučenih goriva i energije (»Narodne novine«, br. 57/17.)

– Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (»Narodne novine«, br. 87/17.)

- Uredba o nacionalnim obvezama smanjenja emisija određenih onečišćujućih tvari u zraku u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, br. 76/18.)
- Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (»Narodne novine«, br. 129/12. i 97/13.)
- Pravilnik o uzajamnoj razmjeni informacija i izvješćivanju o kvaliteti zraka i obvezama za provedbu Odluke Komisije 2011/850/EU (»Narodne novine«, br. 3/16.)
- Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (»Narodne novine«, br. 79/17.) i
- Program mjerenja razine onečišćenosti zraka u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (»Narodne novine«, br. 73/16.).

Članak 105.

(1) Dozvole za obavljanje djelatnosti praćenja kvalitete zraka, djelatnosti praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora i/ili djelatnosti provjere ispravnosti mjernog sustava za kontinuirano mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora izdane na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 130/11., 47/14., 61/17. i 118/18.) vrijede do isteka.

(2) Dozvole za obavljanje djelatnosti osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka na području Republike Hrvatske izdane na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 130/11., 47/14., 61/17. i 118/18.) vrijede do isteka.

Članak 106.

(1) Postupci pokrenuti po odredbama Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 130/11., 47/14., 61/17. i 118/18.) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama toga Zakona.

(2) Prekršajni postupci pokrenuti po odredbama Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 130/11., 47/14., 61/17. i 118/18.) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama toga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, prekršajni postupci pokrenuti po odredbama Zakona o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 130/11., 47/14., 61/17. i 118/18.) do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona, ako je to povoljnije za počinitelja.

Članak 107.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti zraka (»Narodne novine«, br. 130/11., 47/14., 61/17. i 118/18.).

Članak 108.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2020.

Klasa: 022-03/19-01/115

Zagreb, 13. prosinca 2019.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.